

ET

ET

ET

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 28.7.2009
KOM(2009) 373 lõplik

2009/0100 (CNS)

ETTEPANEK:

NÕUKOGU OTSUS,

**MILLES KÄSITLETAKSE LASTE JA TEISTE PERELIHKMETE ELATISE
RAHVUSVAHELISE SISSENÕUDMISE KONVENTSIOONI SÕLMIMIST
EUROOPA ÜHENDUSE POOL**

ETTEPANEK:

NÕUKOGU OTSUS,

**MILLES KÄSITLETAKSE LASTE JA TEISTE PERELIHKMETE ELATISE
RAHVUSVAHELISE SISSENÕUDMISE KONVENTSIOONI SÕLMIMIST
EUROOPA ÜHENDUSE POOL**

SELETUSKIRI

1. EESMÄRK

Haagi rahvusvahelise eraõiguse konverentsi raames võeti 23. novembril 2007 vastu kaks rahvusvahelist juriidilist dokumenti: nimelt laste ja teiste pereliikmete elatise rahvusvahelise sissenõudmise Haagi konventsioon ja ülalpidamiskohustuste suhtes kohaldatavat õigust käsitlev protokoll.

Protokolli eesmärk on suurendada õiguskindlust ja prognoositavust elatist saama õigustatud isikute ja seda maksuma kohustatud isikute jaoks. Komisjon võttis 23. veebruaril 2009 vastu ettepaneku nõukogu otsuse kohta, mis käsitleb ülalpidamiskohustuste suhtes kohaldatavat õigust käsitleva protokolli sõlmimist Euroopa Ühenduse poolt¹.

Konventsiooni eesmärk on tagada laste ja teiste pereliikmete elatise tõhus rahvusvaheline sissenõudmine. Kuna suur enamik elatisnõudeid on seotud lastega, on konventsioon eelkõige meede laste kaitsmiseks. Käesolev ettepanek käsitleb konventsiooni sõlmimist Euroopa Ühenduse poolt.

2. ÜHENDUSE ÜHISE ÕIGUSRUUMI LOOMINE

Euroopa Ühendus on seadnud endale eesmärgi luua tõeline õigusruum, mis rajaneks kohtuotsuste vastastikuse tunnustamise põhimõttel.

Nõukogu võttis 18. detsembril 2008 vastu määruse (EÜ) nr 4/2009 kohtualluvuse, kohaldatava õiguse, kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise ning koostöö kohta ülalpidamiskohustuste küsimustes². Konventsiooni sõlmimisega ühenduse poolt täiendatakse ülalpidamiskohustusi käsitlevate kohtuotsuste tunnustamist ja täitmist reguleerivaid ühenduse eeskirju ning süvendatakse keskasutuste halduskoostööd, kuna selle kaudu kehtestatakse ühenduse piires ühtlustatud eeskirjad nende kolmandate riikide suhtes, kellest saavad konventsiooniosalised.

3. LASTE JA TEISTE PERELIIKMETE ELATISE RAHVUSVAHELISE SISSENÕUDMISE 2007. AASTA KONVENTSION

Euroopa Komisjon pidas konventsiooni üle läbirääkimisi nõukogult saadud läbirääkimisjuhistel alusel. Konventsioon on kõnealuste juhistega kooskõlas.

Konventsiooni eesmärgi (tagada pereliikmetele ettenähtud elatise tõhus sissenõudmine) saavutamiseks on ette nähtud mitmesugused kombineeritud vahendid: 1) osalisriikide ametiasutuste koostööd hõlmav terviklik süsteem rahvusvaheliste taotluste menetlemisel,

---

¹ KOM (2009) 81.

² ELT L 7, 10.1.2009, lk 1. Komisjoni esitatud nõukogu määruse ettepanekule kohtualluvuse, kohaldatava õiguse, kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise ning koostöö kohta ülalpidamiskohustuste küsimustes, mis võeti vastu 15. detsembril 2005, oli lisatud mõjuhinnang. Määruse kohaldamisalasse kuuluvad kõik konventsiooniga hõlmatud valdkonnad, sellega tugevdatakse veelgi liikmesriikide koostööd ning minnakse teatavates küsimustes konventsioonis sätestatust kaugemale. Seega käsitleti eelnevat mõjuhinnangut käesoleva ettepaneku vastuvõtmise toetuseks piisavana.

2) võimalus esitada osalisriikides taotlusi elatist käsitlevate otsuste tegemiseks ja muutmiseks, 3) sätted, millega hõlbustatakse juurdepääsu elatisega seotud piiriülestele menetlustele, 4) osalisriikides tehtud elatist käsitlevate otsuste tunnustamise ja täitmise süsteem, 5) tunnustamise ja täitmise kiiremad ja lihtsamad menetlused ning 6) meetmed otsuste kiireks täitmiseks.

Konventsioonis käsitletakse mitmesuguseid praktilisi küsimusi, mis võivad mõjutada rahvusvaheliste nõuete esitamist, näiteks ettekirjutused keele suhtes, ühtlustatud vormid ja riiklikke õigusakte käsitleva teabe vahetamine. Selles julgustatakse ka kasutama uusi infotehnoloogiasid, et vähendada kulusid ja viivitusi.

Lastele makstava elatisega seotud juhtumite puhul on kogu konventsiooni kohaldamine kohustuslik. Konventsiooni kõiki peatükke kohaldatakse ka abikaasale ja endisele abikaasale elatise maksmise otsuse tunnustamise ja täitmise taotluste suhtes, kui need on esitatud koos lapsele elatise maksmise taotlusega. Abikaasale ja endisele abikaasale elatise maksmise otsuse tunnustamise ja täitmise nõuded kuuluvad samuti konventsiooni kohustuslikku kohaldamisalasse, aga nende suhtes ei kohaldata siiski II ja III peatükki, millega kehtestatakse keskasutuste kaudu toimuva halduskoostöö süsteem ja mis sisaldavad ka sätteid õigusabi kohta lapsele elatise taotlemisel. Osalisriik võib deklareerida oma soovi kohaldada kogu konventsiooni või mõnd selle osa mis tahes muude ülalpidamiskohustuste suhtes, mis tulenevad pere-, põlvnemis-, abielu- või hõimlussuhetest.

Konventsiooniga on ette nähtud võimalus, et sellega võivad ühineda piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioonid (artikkel 59).

Konventsiooni artikli 51 lõikes 4 sisaldub eraldumisklausel, mille kohaselt ei mõjuta konventsioon selles osaleva piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioonis pärast konventsiooni sõlmimist vastu võetud juriidilisi dokumente, mis käsitlevad konventsiooniga hõlmatud küsimusi, tingimusel et kõnealused dokumendid ei mõjuta konventsiooni kohaldamist piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsiooni liikmesriikide ja teiste osalisriikide vahel. Seoses otsuste tunnustamise ja täitmisega piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsiooni liikmesriikide vahel ei mõjuta käesolev konventsioon piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioonis enne või pärast käesoleva konventsiooni sõlmimist vastu võetud eeskirju.

Artikliga 62 nähakse ette võimalus teha reservatsioone ja artikliga 63 võimalus esitada deklaratsioone konkreetsete artiklite kohta.

4. KOMISJONI ETTEPANEKUD

Euroopa Kohtu praktika³ kohaselt kuuluvad määrusega (EÜ) nr 4/2009 hõlmatud valdkonnad ainuüksi ühenduse välispädevusse. Määrusega on hõlmatud kõik konventsioonis käsitletud valdkonnad. Eespool osutatud kohtupraktika kohaselt kuuluvad tunnustamise ja täitmise küsimused ainuüksi ühenduse pädevusse. Komisjon on seisukohal, et halduskoostööd ja õigusabi käsitlevad eeskirjad kuuluvad samuti komisjoni ainupädevusse, kuna need on ühtlasi seotud ka ühenduse eeskirjadega.

---

³ Euroopa Kohtu 7. veebruari 2006. aasta arvamus 1/03, mis käsitleb ühenduse pädevust sõlmida uus Lugano konventsioon kohtualluvuse, kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades.

Juhul kui halduskoostööd reguleerivad eeskirjad ühenduse tasandil puuduksid, kohaldataks konventsiooni eeskirju. Ühenduse eeskirjad konventsiooniga hõlmatud valdkondade kohta, sealhulgas halduskoostööd reguleerivad eeskirjad sisalduvad määruses (EÜ) nr 4/2009 ning konventsiooni eeskirjade kohaldamine liikmesriikides mõjutaks ühenduse eeskirjade kohaldamist. Määruse (EÜ) 4/2009, sealhulgas halduskoostööd reguleerivate eeskirjade kohaldamine ühenduses on tagatud eraldumisklausliga (konventsiooni artikli 51 lõige 4). Kõnealuse klausliga ei välistata konventsiooni võimalikku mõju ühenduse õigusele. Vastupidi, eraldumisklausli lisamine lepingusse võib osutada asjaolule, et ühenduse eeskirju mõjutatakse (vt Euroopa Kohtu arvamus 1/03). Samuti tuleb märkida, et konventsiooni eesmärk tervikuna on tagada elatise tõhus sissenõudmine ning et halduskoostööd käsitlevate eeskirjade eesmärk on ainuüksi reguleerida elatist käsitlevate otsuste tegemist ja täitmist. Lisaks sellele võidakse määruses (EÜ) nr 4/2009 sätestatud halduskoostöö eeskirju kohaldada kolmandates riikides tehtud otsuste suhtes. Komisjon teeb seetõttu ettepaneku, et ühendus sõlmiks konventsiooni üksi.

Artikli 62 lõikega 1 võimaldatakse osalisriikidel teha hiljemalt konventsiooni ratifitseerimise, vastuvõtmise, heakskiitmise või ühinemise ajal üks reservatsioon või mitu reservatsiooni, millele on osutatud artikli 2 lõikes 2, artikli 20 lõikes 2, artikli 30 lõikes 8, artikli 44 lõikes 3 ja artikli 55 lõikes 3.

Komisjon teeb ettepaneku reservatsioonide tegemisest loobuda. Konventsiooni tuleks kohaldada tervikuna ning ei ole põhjust piirata selle kohaldamisala vastavalt artikli 2 lõikele 2 või tunnustamist ja täitmist vastavalt artikli 20 lõikele 2 ja artikli 30 lõikele 8. Samuti leiab komisjon, et liikmesriikide keskasutused peaksid olema nõus suhtlema teiste keskasutustega lisaks taotluse saanud liikmesriigi ametlikule keelele ka inglise ja prantsuse keeles. Seetõttu ei ole tarvis teha artikli 44 lõikes 3 osutatud reservatsiooni. Praegu ei ole vajadust kaaluda ka artikli 55 lõikes 3 osutatud reservatsiooni tegemist.

Artikli 63 lõikega 1 nähakse ette võimalus esitada artikli 2 lõikes 3, artikli 11 lõike 1 punktis g, artikli 16 lõikes 1, artikli 24 lõikes 1, artikli 30 lõikes 7, artikli 44 lõigetes 1 ja 2, artikli 59 lõikes 3 ja artikli 61 lõikes 1 osutatud deklaratsioone. Kõik sellised deklaratsioonid peaks esitama ühendus, kuna komisjoni ettepaneku kohaselt sõlmib konventsiooni ühendus üksi.

Artikli 59 lõikega 3 võimaldatakse Euroopa Ühendusel konventsioonile alla kirjutades, seda vastu võttes, heaks kiites või sellega ühinedes esitada deklaratsioon selle kohta, et ta on pädev kõikides konventsiooniga reguleeritavates küsimustes ja et talle pädevuse üle andnud liikmesriikide jaoks on konventsioon siduv. Komisjon teeb ettepaneku sellise deklaratsiooni esitamiseks.

Konventsiooni kohaldamine peaks olema kogu ühenduses ühetaoline. Seda nõuet tuleks eranditult järgida peamiste küsimuste, näiteks kohaldamisala puhul. Vastavalt artikli 2 lõikele 3 võib iga osalisriik deklareerida oma soovi laiendada kogu konventsiooni või mõne selle osa kohaldamist mis tahes ülalpidamiskohustuste suhtes, mis tulenevad pere-, põlvnemis-, abielu- või hõimlussuhetest, sealhulgas eelkõige haavatavaid isikuid hõlmavate ülalpidamiskohustuste suhtes. Iga kõnealuse deklaratsiooniga kohustatakse kahte osalisriiki seda järgima ainult niivõrd, kui võrd kõnealuste osalisriikide deklaratsioonid hõlmavad samasuguseid ülalpidamiskohustusi ja samasuguseid konventsiooni osi.

Komisjon teeb ettepaneku laiendada kogu konventsiooni kohaldamisala kõigi ülalpidamiskohustuste suhtes, mis tulenevad pere-, põlvnemis-, abielu- või hõimlussuhetest.

See tähendaks, et konventsiooni kohaldamisala kattuks määruse (EÜ) nr 4/2009 kohaldamisalaga. Määrusel (EÜ) nr 4/2009 on lai kohaldamisala, et tagada võrdne kohtlemine kõikidele elatist saama õigustatud isikutele. Samade eeskirjade kohaldamist kõigi elatisnõuete suhtes õigustab ka asjaolu, et muud elatist peale lastele või abikaasale nõutava elatise taotletakse väga harva. Kõnealune asjaolu räägib ka konventsiooni kohaldamisala laiendamise kasuks. Lisaks sellele on teada, et mõned liikmesriigid tunnustavad ja täidavad ülalpidamiskohustusi käsitlevaid otsuseid Haagi 2. oktoobri 1973. aasta ülalpidamiskohustusi käsitlevate otsuste tunnustamise ja täitmise konventsiooni alusel, ilma et nad oleksid teinud reservatsioone vastavalt kõnealuse konventsiooni artiklile 26. Kui konventsiooni kohaldamisala komisjoni ettepanekust hoolimata ei laiendataks, peaksid kõnealused liikmesriigid astuma oma suhetes teatavate kolmandate riikidega sammu tagasi.

On selge, et ühendus ei tohiks esitada artikli 16 lõikes 1 osutatud deklaratsiooni, milles on juttu lapse vahendite hindamisest. Samuti on selge, et esitada ei tuleks ka deklaratsiooni artikli 24 lõikes 1 osutatud alternatiivse menetluse kohta, kuna ühendus pooldas läbirääkimistel tunnustamise ja täitmise taotluse tõhusamat menetlemist, mida on kirjeldatud artiklis 23. Lisaks sellele ei tohiks artikli 30 lõike 7 alusel piirata elatise maksmise kokkuleppe tunnustamise ja täitmise taotluste esitamist.

Artikli 61 lõikes 1 sätestatud võimalust esitada deklaratsioon seoses ühtlustamata õigussüsteemidega ei ole tarvis kasutada, kuna konventsiooni tuleks kohaldada kõikides liikmesriikides ja kõikides territoriaalüksustes. Artikli 61 lõikes 3 sedastatakse, et kui riik ei ole artikli 61 kohast deklaratsiooni esitanud, kohaldatakse konventsiooni asjaomase riigi kõigi territoriaalüksuste suhtes.

Teatavatel konkreetsetel juhtudel, kui liikmesriikidel on konventsiooni teistsuguseks kohaldamiseks objektiivsed ja tõsised põhjused, võiksid nad teatada, et soovivad kohaldada konventsioonis sisalduvaid positiivseid deklaratsioone.

Artikli 11 lõike 1 punkti g kohaselt võib osalisriik esitada selliste taotluste suhtes, mis ei ole artikli 10 lõike 1 punktis a ja lõike 2 punktis a osutatud tunnustamise või tunnustamise ja täitmise taotlused, deklaratsiooni, milles täpsustab teabe või dokumendid, mida nõuab tema keskasutus taotluse menetlemiseks või mida nõuavad tema kohtu- või haldusasutused vajalike menetluste täitmiseks. Komisjon ei esita vastuväiteid, kui mõni liikmesriik soovib kõnealuses artiklis sätestatud võimalust kasutada, kuna teatavatel juhtudel võib lisateabe esitamine olla konventsiooni tõhusa kohaldamise huvides vajalik.

Artikli 44 lõike 1 kohaselt peavad taotlus ja sellele lisatud dokumendid olema koostatud originaalkeeles ning neile peab olema lisatud tõlge taotluse saanud riigi ametlikku keelde või mõnda teise keelde, mille taotluse saanud riik täpsustab asjaomases deklaratsioonis ja mille ta tunnistab vastuvõetavaks, välja arvatud juhul, kui taotluse saanud riigi pädev ametiasutus loobub tõlke nõudest. Komisjon teeb ettepaneku lubada liikmesriikidel vastuvõetavaks tunnistada ka tõlkeid muudesse keeltesse peale nende ametliku keele, kuna see aitaks konventsiooni kohaldamist lihtsustada.

Artikli 44 lõike 2 kohaselt täpsustab rohkem kui ühe ametliku keelega osalisriik, kes riikliku õiguse tõttu ei saa kogu oma territooriumil vastuvõetavaks tunnistada ühes neist keeltest koostatud dokumente, asjaomases deklaratsioonis keeled, milles tuleb koostada kõnealused dokumendid või nende tõlked esitamiseks tema territooriumi konkreetsetes osades. Komisjon teeb ettepaneku lubada seda võimalust kasutada liikmesriikides, kus on kasutusel mitu ametlikku keelt, millest igaüks kehtib riigi eri osas (nt Belgias).

Liikmesriigid, kes soovivad kasutada artikli 11 lõike 1 punktis g ning artikli 44 lõigetes 1 ja 2 sätestatud võimalusi, peaksid edastama komisjonile selle kohta teate, märkides oma teates deklaratsioonide esitamise objektiivsed ja tõsised põhjused ja lisades sellesse deklaratsioonide sisu. Kui liikmesriik soovib edaspidi oma deklaratsiooni muuta või tagasi võtta, peaks ta sellest teatama komisjonile, kes edastab sellekohase teabe omakorda konventsiooni hoiulevõtjale.

Kuna konventsiooniosaliseks peaks soovitatavalt saama ainult ühendus üksi, peaksid liikmesriigid edastama komisjonile artikli 4 kohase teabe keskasutuse või keskasutuste määramise kohta ning kogu artikli 57 kohase teabe õigusaktide, menetluste ja teenuste kohta. Komisjon edastaks kõnealuse teabe konventsiooni sõlmimise ajal Haagi konverentsi alalisele büroole.

Komisjoni ettepaneku kohaselt peaksid liikmesriigid edastama kogu kõnealuse teabe komisjonile 18. septembriks 2010, mis on ühtlasi ka määruse (EÜ) nr 4/2009 artikli 71 kohase kontaktandmeid ja keeli käsitleva teabe edastamise tähtaeg.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

milles käsitletakse laste ja teiste pereliikmete elatise rahvusvahelise sissenõudmise konventsiooni sõlmimist Euroopa Ühenduse poolt

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 61 punkti c koostoimes artikli 300 lõigetega 2 ja 3,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,⁴

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust⁵

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Ühendus astub samme selleks, et luua ühine õigusruum, mis rajaneks kohtuotsuste vastastikuse tunnustamise põhimõttel.
- (2) 23. novembri 2007. aasta laste ja teiste pereliikmete elatise rahvusvahelise sissenõudmise konventsioon (edaspidi „konventsioon”) on sobiv alus ülalpidamiskohustuste alase koostöö ning asjaomaste otsuste tunnustamise ja täitmise üleilmsele süsteemile ning sellega võimaldatakse peaaegu tasuta õigusabi lastele makstava elatise seotud juhtumite puhul ja kehtestatakse ühtlustatud menetlus otsuste tunnustamise ja täitmise puhul.
- (3) Konventsiooniga hõlmatud küsimusi käsitletakse ka nõukogu määruses (EÜ) nr 4/2009 kohtualluvuse, kohaldatava õiguse, kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise ning koostöö kohta ülalpidamiskohustuste küsimustes. Ühendusele on kõigis konventsiooniga hõlmatud küsimustes antud ainupädevus ja seetõttu peaks konventsiooni sõlmima ühendus üksi. Konventsioon on liikmesriikide suhtes siduv, kuna selle sõlmib ühendus. Konventsiooni artikliga 59 võimaldatakse ühendusel konventsioonile alla kirjutada, konventsioon vastu võtta, heaks kiita või sellega ühineda.
- (4) Konventsiooni suhtes ei tuleks teha reservatsioone. Kõik vajalikud deklaratsioonid peaks esitama ühendus, kes peaks neid edaspidi ka muutma ja tagasi võtma.
- (5) Konventsiooni kohaldamisala tuleks asjaomase deklaratsiooniga laiendada nii, et pere-, põlvnemis-, abielu- või hõimlussuhetest tulenevate kõikide

---

⁴ ELT C , , lk .

⁵ ELT C , , lk .

üalpidamiskohustuste suhtes kohaldataks kogu konventsiooni, eesmärgiga tagada elatise tõhus sissenõudmine kõikide konventsiooniosaliste puhul niivõrd, kui võrd nende deklaratsioonid hõlmavad samasuguseid üalpidamiskohustusi ja konventsiooniosi.

- (6) Liikmesriigid peaksid teatama komisjonile 18. septembriks 2010 oma soovist esitada konventsiooni artikli 11 lõike 1 punkti g ja artikli 44 lõigete 1 ja 2 kohaseid deklaratsioone ning esitada iga sellise deklaratsiooni sisu, mis peaks põhinema objektiivsetel ja tõsistel põhjustel. Kui liikmesriik soovib edaspidi deklaratsiooni muuta või selle tagasi võtta, peaks ta teatama oma soovist komisjonile, et komisjon saaks edastada sellekohase teabe konventsiooni hoiulevõtjale.
- (7) Liikmesriigid peaksid komisjonile 18. septembriks 2010 teatama ka oma keskasutuse või keskasutused, nagu on osutatud konventsiooni artikli 4 lõikes 3. Komisjon peaks vastavalt konventsioonis sätestatud edastama sellekohase teabe ratifitseerimis- või ühinemiskirja hoiuleandmise ajal Haagi rahvusvahelise eraõiguse konverentsi alalisele büroole. Juhul kui määratud keskasutus muutub, peaksid liikmesriigid teavitama sellest komisjoni, kes edastab sellekohase teabe omakorda alalisele büroole.
- (8) Liikmesriigid peaksid komisjonile 18. septembriks 2010 edastama konventsiooni artikli 57 kohase teabe õigusaktide, menetluste ja teenuste kohta. Komisjon peaks edastama sellekohase teabe alalisele büroole siis, kui ühendus konventsiooni sõlmib.
- (9) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukohta käsitleva protokolli artikli 3 kohaselt [osalevad Ühendkuningriik ja Iirimaa käesoleva otsuse vastuvõtmises ja kohaldamises.]
- (10) Taani seisukohta käsitleva protokolli artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva otsuse vastuvõtmises ja see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav,

ON TEINUD JÄRGMISE OTSUSE:

Artikkel 1

23. novembri 2007. aasta laste ja teiste pereliikmete elatise rahvusvahelise sissenõudmise konventsioon kiidetakse ühenduse nimel heaks.

Nõukogu eesistuja on volitatud määrama pädeva(d) isiku(d), kes on volitatud ühenduse nimel hoiule võtma konventsiooni artikli 58 lõikes 2 nimetatud dokumendi.

Konventsiooni tekst on lisatud käesolevale otsusele.

Artikkel 2

Ühendus esitab konventsiooni sõlmimise ajal käesoleva otsuse I lisaga ette nähtud deklaratsioonid.

Konventsiooni artikli 11 lõike 1 punkti g ja artikli 44 lõike 1 kohased deklaratsioonid viitavad nendele liikmesriikidele, kes on edastanud komisjonile 18. septembriks 2010 oma soovi selliste deklaratsioonide esitamise kohta ning samuti kõnealuste deklaratsioonide sisu.

Konventsiooni artikli 44 lõike 2 kohane deklaratsioon viitab Belgiale, kes peab edastama komisjonile 18. septembriks 2010 esitatava deklaratsiooni sisu.

Artikkel 3

Liikmesriigid teatavad komisjonile 18. septembriks 2010 oma keskasutuse või keskasutused, nagu on osutatud konventsiooni artikli 4 lõikes 3. Komisjon edastab kõnealuse teabe konventsiooni artikli 58 lõikes 2 osutatud dokumendi hoiuleandmise ajal Haagi rahvusvahelise eraõiguse konverentsi alalisele büroole.

Liikmesriigid edastavad komisjonile 18. septembriks 2010 konventsiooni artikli 57 kohase teabe õigusaktide, menetluste ja teenuste kohta. Komisjon edastab sellekohase teabe konventsiooni artikli 58 lõikes 2 osutatud dokumendi hoiuleandmise ajal Haagi rahvusvahelise eraõiguse konverentsi alalisele büroole.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*

...

ILISA

Deklaratsioonid, mille ühendus esitab laste ja teiste pereliikmete elatise rahvusvahelise sissenõudmise konventsiooni (edaspidi „konventsioon”) sõlmimise ajal kooskõlas konventsiooni artikliga 63

I. Artikli 59 lõike 3 kohane deklaratsioon, milles käsitletakse Euroopa Ühenduse pädevust konventsiooniga hõlmatud küsimustes

1. Euroopa Ühendus deklareerib kooskõlas konventsiooni artikli 59 lõikega 3, et tal on pädevus kõigis laste ja teiste pereliikmete elatise rahvusvahelise sissenõudmise konventsiooniga (edaspidi „konventsioon”) hõlmatud küsimustes. Ühenduse liikmesriigid ei osale konventsioonile allakirjutamisel, selle vastuvõtmisel, heakskiitmisel ega sellega ühinemisel, ent konventsioon on nende suhtes siduv, kuna selle sõlmib Euroopa Ühendus.

2. Euroopa Ühenduse praegused liikmed on Belgia Kuningriik, Bulgaaria Vabariik, Tšehhi Vabariik, Taani Kuningriik, Saksamaa Liitvabariik, Eesti Vabariik, Iirimaa, Kreeka Vabariik, Hispaania Kuningriik, Prantsuse Vabariik, Itaalia Vabariik, Küprose Vabariik, Läti Vabariik, Leedu Vabariik, Luksemburgi Suurhertsogiriik, Ungari Vabariik, Malta Vabariik, Madalmaade Kuningriik, Austria Vabariik, Poola Vabariik, Portugali Vabariik, Rumeenia, Sloveenia Vabariik, Slovaki Vabariik, Soome Vabariik, Rootsi Kuningriik ning Suurbritannia ja Põhja-Iirimaa Ühendkuningriik.

3. Aluslepingutele lisatud Taani seisukohta käsitleva protokollide artiklite 1 ja 2 kohaselt ei kohaldata deklaratsiooni Taani Kuningriigi suhtes.

4. Deklaratsiooni ei kohaldata liikmesriikide selliste territooriumide suhtes, kus Euroopa Ühenduse asutamislepingut ei kohaldata, ja sellega ei piirata selliseid meetmeid ega seisukohti, mida asjaomased liikmesriigid võivad konventsiooni alusel võtta kõnealuste territooriumide nimel ja huvides.

II. Deklaratsioonid, milles käsitletakse konkreetseid sätteid ja küsimusi

5. Euroopa Ühendus deklareerib kooskõlas konventsiooni artikli 2 lõikega 3, et ta kohaldab pere-, põlvnemis-, abielu- või hõimlussuhetest tulenevate ülalpidamiskohustuste suhtes kogu konventsiooni.

6. Euroopa Ühendus deklareerib kooskõlas konventsiooni artikli 11 lõike 1 punktiga g, et muud kui artikli 10 lõike 1 punktis a ja lõike 2 punktis a nimetatud taotlused peavad [täpsustada liikmesriik/liikmesriigid] sisaldama [täpsustada nõutav teave või dokumendid].

7. Euroopa Ühendus deklareerib kooskõlas konventsiooni artikli 44 lõikega 1, et [täpsustada liikmesriik/liikmesriigid] on nõus taotluste ja täiendavate dokumentide tõlkega [täpsustada keel/keeled].

8. Euroopa Ühendus deklareerib kooskõlas konventsiooni artikli 44 lõikega 2, et Belgia puhul koostatakse [täpsustada territooriumi osad] esitatavad dokumendid [täpsustada keeled].

II LISA

LASTE JA TEISTE PERELIIKMETE ELATISE RAHVUSVAHELISE SISSENÕUDMISE KONVENTSIOON

Käesolevale konventsioonile allakirjutanud riigid,

soovides tõhustada riikidevahelist koostööd laste ja teiste pereliikmete elatise rahvusvahelisel sissenõudmisel,

olles teadlikud vajadusest selliste menetluste järele, mis annavad tulemusi ning on kergesti kasutatavad, kiired, mõjusad, majanduslikult tõhusad, ootustele vastavad ja õiglased,

soovides tugineda olemasolevate Haagi konventsioonide ja muude rahvusvaheliste lepingute, eelkõige 20. juuni 1956. aasta välisriigist ülalpidamise taotlemise konventsiooni parimatele aspektidele,

püüdes ära kasutada tehnoloogilist arengut ning luua paindliku süsteemi, mis suudab kohaneda muutuvate vajaduste ja tehnoloogilise arengu jätkumisel loodavate uute võimalustega,

meenutades, et vastavalt 20. novembri 1989. aasta ÜRO lapse õiguste konventsiooni artiklitele 3 ja 27

- tuleb igasugustes lapsi puudutavates ettevõtmistes esikohale seada lapse huvid,
- on igal lapsel õigus elatustasemele, mis vastab tema kehalisele, vaimsele, hingelisele, kõlblisele ja sotsiaalsele arengule,
- on vanema(te) või teiste lapse eest vastutavate isikute esmane kohustus tagada vastavalt oma võimetele ja rahalistele võimalustele lapse arenguks vajalikud elutingimused ning
- peavad osalisriigid võtma kõik asjakohased meetmed, sealhulgas rahvusvaheliste lepingute sõlmimine, et tagada lapse ülalpidamine tema vanema(te) või teiste lapse eest vastutust kandvate isikute poolt, eriti kui nad ei ela lapsega samas riigis,

on otsustanud sõlmida käesoleva konventsiooni ja leppinud kokku järgmises.

I PEATÜKK – EESMÄRK, KOHALDAMISALA JA MÕISTED

Artikkel 1 Eesmärk

Käesoleva konventsiooni eesmärk on tagada laste ja teiste pereliikmete elatise tõhus rahvusvaheline sissenõudmine eelkõige järgmiste meetmete kaudu:

- a) osalisriikide ametiasutuste koostööd hõlmava tervikliku süsteemi loomine;
- b) elatist käsitlevate otsuste taotlemise võimaldamine;
- c) elatist käsitlevate otsuste tunnustamise ja täitmise tagamine ning

- d) elatist käsitlevate otsuste kiireks täitmiseks vajalike tõhusate meetmete nõudmine.

Artikkel 2 Kohaldamisala

1. Konventsiooni kohaldatakse järgmiste kohustuste või otsuste suhtes:

- a) vanema ja lapse suhtest tulenev ülalpidamiskohustus, kui ülalpeetava vanus on alla 21 aasta;
- b) abikaasale ja endisele abikaasale elatise maksmise otsuse tunnustamine ja täitmine või kõnealuse otsuse täitmine, kui asjaomasele taotlusele on lisatud nõue, mis jääb punkti a kohaldamisalasse ning
- c) abikaasale ja endisele abikaasale elatise maksmise otsus (kõnealuse otsuse suhtes ei kohaldata konventsiooni II ja III peatükki).

2. Igal osalisriigil on kooskõlas artikliga 62 õigus piirata konventsiooni kohaldamist lõike 1 punkti a puhul alla 18aastaste isikute suhtes. Kõnealuse reservatsiooni teinud osalisriigil ei ole õigust nõuda konventsiooni kohaldamist selliste isikute suhtes, kelle vanus ei vasta reservatsiooniga hõlmatud isikute vanusele.

3. Iga osalisriik võib kooskõlas artikliga 63 deklareerida oma soovi laiendada kogu konventsiooni või mõne selle osa kohaldamist mis tahes ülalpidamiskohustuste suhtes, mis tulenevad pere-, põlvnemis-, abielu- või hõimlussuhetest, sealhulgas eelkõige haavatavaid isikuid hõlmavate ülalpidamiskohustuste suhtes. Iga kõnealuse deklaratsiooniga kohustatakse kahte osalisriiki seda järgima ainult niivõrd, kui võrd kõnealuste osalisriikide deklaratsioonid hõlmavad samasuguseid ülalpidamiskohustusi ja samasuguseid konventsiooni osi.

4. Käesolevat konventsiooni kohaldatakse kõikide laste suhtes vanemate perekonnaseisust olenemata.

Artikkel 3 Mõisted

Käesolevas konventsioonis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „õigustatud isik” – füüsiline isik, kellel on või väidetavalt on õigus elatisele;
- b) „kohustatud isik” – füüsiline isik, kes on kohustatud või väidetavalt on kohustatud maksuma elatist;
- c) „õigusabi” – abi, mis on vajalik, et taotlejad õpiksid tundma oma õigusi ja suudaksid neid maksuma panna, ning millega tagatakse taotluste põhjalik ja tõhus menetlemine taotluse saanud riigis. Kõnealune abi võib hõlmata vajalikku õigusnõustamist, abi õigusasutuses menetluse algatamiseks, õiguslikku esindamist ja menetluskuludest vabastamist;
- d) „kirjalik kokkulepe” – kokkulepe, mis registreeritakse mõnel infokandjal nii, et sellel sisalduv teave on hiljem kättesaadav ja kasutatav;
- e) „elatise maksmise kokkulepe” – elatise maksmist käsitlev kirjalik kokkulepe,

i) mille on ametlikult koostanud või ametliku dokumendina registreerinud pädev ametiasutus või

ii) mis on sõlmitud pädeva ametiasutusega või mille pädev ametiasutus on kinnitanud või registreerinud või mis on tema kätte hoiule antud,

ning mille pädev ametiasutus võib läbi vaadata või mida ta võib muuta;

f) „haavatav isik” – isik, kes oma võimete kahanemise või puudulikkuse tõttu ei ole võimeline end ülal pidama.

II PEATÜKK – HALDUSKOOSTÖÖ

Artikkel 4 Keskasutuste määramine

1. Osalisriik määrab keskasutuse, kes täidab konventsiooniga sellisele asutusele ette nähtud kohustusi.

2. Liitriigid ning riigid, kellel on rohkem kui üks õigussüsteem, ja riigid, kellel on autonoomsed territoriaalüksused, võivad määrata mitu keskasutust ning täpsustada nende ülesannete territoriaalse või individuaalse ulatuse. Kui riik on määranud mitu keskasutust, määrab ta keskasutuse, kellele võib saata kõik teated selle riigi piires olevale asjakohasele keskasutusele edastamiseks.

3. Keskasutuse või keskasutuste määramise teate, mis sisaldab asutuse või asutuste kontaktandmeid ja vajaduse korral konkreetsete ülesannete täpsustust vastavalt lõikele 2, edastab osalisriik Haagi rahvusvahelise eraõiguse konverentsi alalisele büroole ratifitseerimis- või ühinemiskirja hoiuleandmise või artikli 61 kohase deklaratsiooni esitamise ajal. Osalisriigid teavitavad alalist bürood viivitamatult mis tahes muudatustest.

Artikkel 5 Keskasutuste üldised ülesanded

Keskasutused:

a) teevad omavahel koostööd ja edendavad koostööd oma riigi pädevate asutuste vahel, et saavutada konventsiooni eesmärgid;

b) püüavad nii palju kui võimalik leida lahendusi konventsiooni kohaldamisel tekkivatele raskustele.

Artikkel 6 Keskasutuste eriülesanded

1. Keskasutused osutavad abi seoses III peatükis kirjeldatud taotlustega, eelkõige:

a) edastavad selliseid taotlusi ja võtavad neid vastu;

b) algatavad selliste taotlustega seotud menetlusi või hõlbustavad nende algatamist.

2. Keskasutused võtavad selliste taotluste puhul kõik asjakohased meetmed, et:

a) kui asjaolud seda nõuavad, anda õigusabi või hõlbustada selle andmist;

b) aidata kindlaks teha kohustatud isiku või õigustatud isiku asukoht;

- c) aidata hankida asjakohast teavet kohustatud või õigustatud isiku sissetuleku ja vajaduse korral muu rahalise olukorra kohta, sealhulgas varade asukoha kohta;
- d) aidata vajaduse korral vahenduse, lepituse või muu võrdväärse menetluse abil kaasa rahumeelse lahenduse leidmisele, eesmärgiga saavutada vabatahtlik elatise maksmine;
- e) hõlbustada elatist käsitlevate otsuste jätkuvat täitmist, sealhulgas võlgnevuste tasumist;
- f) hõlbustada elatismaksete sissenõudmist ja kiiret ülekandmist;
- g) hõlbustada dokumentide või muude tõendite saamist;
- h) osutada abi põlvnemissuhte kindlakstegemisel, kui see on vajalik elatise sissenõudmiseks;
- i) algatada menetlusi või hõlbustada nende algatamist, kui see on vajalik selliste ajutiste meetmete võtmiseks, mis on oma laadilt territoriaalsed ja mille eesmärk on tagada elatisnõude tulemuslik lahendamine;
- j) hõlbustada dokumentide kättetoimetamist.

3. Käesoleva artikli kohaseid keskasutuse ülesandeid võivad asjaomase riigi õigusaktidega lubatud ulatuses täita avalik-õiguslikud asutused või muud asutused, tingimusel et see toimub kõnealuse riigi pädevate asutuste järelevalve all. Osalisriik teavitab kõikide selliste avalik-õiguslike asutuste või muude asutuste määramisest, nende kontaktandmetest ja nende ülesannete ulatusest Haagi rahvusvahelise eraõiguse konverentsi alalist bürood. Osalisriigid teavitavad alalist bürood viivitamatult mis tahes muudatustest.

4. Käesolevat artiklit või artiklit 7 ei tõlgendata mingil juhul nii, nagu kehtestataks keskasutusele kohustus täita ülesandeid, mida taotluse saanud riigi õigusaktide alusel saavad täita ainult kohtuasutused.

Artikkel 7 Erimeetmete võtmise taotlus

1. Keskasutus võib põhjendatud juhtudel esitada teisele keskasutusele taotluse võtta artikli 6 lõike 2 punktides b, c, g, h, i ja j ettenähtud asjakohaseid erimeetmeid, kui ühtegi artikli 10 kohast taotlust ei ole veel esitatud. Taotluse saanud keskasutus võtab asjakohased meetmed, kui ta peab neid vajalikuks, et aidata võimalikul taotlejal esitada artikli 10 kohast taotlust või teha kindlaks sellise taotluse esitamise vajadus.

2. Keskasutus võib teise keskasutuse taotlusel võtta ka erimeetmeid seoses taotluse esitanud riigis menetletava elatise sissenõudmist käsitleva kohtuasjaga, millel on rahvusvaheline mõõde.

Artikkel 8 Keskasutuste kulud

1. Iga keskasutus kannab ise oma kulud, mis tulenevad käesoleva konventsiooni kohaldamisest.

2. Keskasutused ei või nõuda taotlejalt mingit tasu konventsiooniga ettenähtud teenuste osutamise eest, välja arvatud artikli 7 kohase erimeetme võtmise taotlusest tulenevate erandlike kulude puhul.

3. Taotluse saanud keskasutus ei või nõuda sisse lõikes 2 nimetatud erandlike kulusid, ilma et taotleja oleks andnud eelneva nõusoleku maksta nende teenuste kasutamise eest konkreetset tasu.

III PEATÜKK – TAOTLUSE ESITAMINE KESKASUTUSTE KAUDU

Artikkel 9 Taotluse esitamine keskasutuste kaudu

Käesoleva peatüki kohane taotlus esitatakse selle osalisriigi keskasutuse kaudu, kus on taotleja elukoht, taotluse saanud liikmesriigi keskasutusele. Käesoleva sätte kohaldamisel ei tähenda elukoht pelgalt konkreetset riigis viibimist.

Artikkel 10 Kasutatavad taotlused

1. Taotlust esitavas riigis elav õigustatud isik, kes käesoleva konventsiooni kohaselt elatist sisse nõuab, võib esitada järgmist liiki taotlusi:

- a) otsuse tunnustamine või otsuse tunnustamine ja täitmine;
- b) taotluse saanud riigis tehtud või tunnustatud otsuse täitmine;
- c) otsuse tegemine taotluse saanud riigis, kui kehtivat otsust ei ole, sealhulgas vajaduse korral põlvnemissuhte kindlakstegemine;
- d) otsuse tegemine taotluse saanud riigis, kui otsuse tunnustamine ja täitmine ei ole võimalik või kui sellest on keeldutud artiklis 20 sätestatud otsuse tunnustamise ja täitmise aluse puudumisel või artikli 22 punktis b või e esitatud põhjusel;
- e) taotluse saanud riigis tehtud otsuse muutmine;
- f) muus kui taotluse saanud riigis tehtud otsuse muutmine.

2. Taotlust esitavas riigis elav kohustatud isik, kelle suhtes on tehtud elatist käsitlev otsus, võib esitada järgmist liiki taotlusi:

- a) sellise otsuse tunnustamine või otsuse tunnustamisega samaväärse menetluse kohaldamine, mis viib taotluse saanud riigi varasema otsuse täitmise peatamiseni või piiramiseni;
- b) taotluse saanud riigis tehtud otsuse muutmine;
- c) muus kui taotluse saanud riigis tehtud otsuse muutmine.

3. Kui käesolevas konventsioonis ei ole sätestatud teisiti, käsitletakse lõigetes 1 ja 2 nimetatud taotlusi taotluse saanud riigi õiguse alusel; lõike 1 punktides c–f ja lõike 2 punktides b ja c nimetatud taotlusi käsitletakse taotluse saanud riigis kohaldatavate kohtualluvuse eeskirjade alusel.

Artikkel 11 Taotluste sisu

1. Kõik artikli 10 kohased taotlused sisaldavad vähemalt järgmist:
  - a) taotlus(t)e laad;
  - b) taotluse esitaja nimi ja kontaktandmed, sealhulgas aadress ja sünnikuupäev;
  - c) kostja nimi ning, kui need on teada, aadress ja sünnikuupäev;
  - d) iga sellise isiku nimi ja sünnikuupäev, kellele elatist taotletakse;
  - e) taotluse aluseks olevad asjaolud;
  - f) õigustatud isiku taotluse korral teave selle kohta, kus elatismakse tuleks teha või kuhu elektrooniliselt üle kanda;
  - g) teave või dokumendid, mille esitamist nõuab taotluse saanud riik artikli 63 kohaselt tehtud deklaratsioonis; kõnealune säte ei kehti artikli 10 lõike 1 punktis a ja lõike 2 punktis a nimetatud taotluste puhul;
  - h) selle töötaja või osakonna nimi ja kontaktandmed, kes vastutab taotluse esitanud riigi keskasutuses taotluse läbivaatamise eest.
2. Vajaduse korral ja niivõrd, kuivõrd need on teada, sisaldab taotlus järgmisi üksikasju:
  - a) õigustatud isiku rahaline olukord;
  - b) kohustatud isiku rahaline olukord, sealhulgas kohustatud isiku tööandja nimi ja aadress ning kohustatud isiku varade laad ja asukoht;
  - c) mis tahes muu teave, mis võib aidata kostja asukohta kindlaks teha.
3. Taotlusele lisatakse kogu vajalik lisateave ja tõendavad dokumendid, sealhulgas dokumendid, mis tõendavad taotleja õigust tasuta õigusabile. Artikli 10 lõike 1 punktis a ja lõike 2 punktis a nimetatud taotlustele lisatakse ainult artiklis 25 loetletud dokumendid.
4. Artikli 10 kohase taotluse võib esitada Haagi rahvusvahelise eraõiguse konverentsi soovitatud ja avaldatud vormil.

Artikkel 12 Taotluste edastamine, kättesaamine ja menetlemine ning juhtumite menetlemine keskasutuste vahendusel

1. Taotluse esitanud riigi keskasutus aitab taotlejat, tagades, et taotlusele oleks lisatud kogu teave ja kõik dokumendid, mis selle asutuse andmetel on vajalikud taotluse läbivaatamiseks.
2. Kui taotluse esitanud riigi keskasutus on teinud kindlaks, et taotlus vastab konventsiooni nõuetele, edastab ta selle taotleja nimel ja nõusolekul taotluse saanud riigi keskasutusele. Taotlusele lisatakse 1. lisas sätestatud edastusvorm. Taotluse saanud riigi keskasutuse nõudmisel esitab taotluse esitanud riigi keskasutus artikli 16 lõikes 3, artikli 25 lõike 1 punktides a, b, ja d ja lõike 3 punktis b ning artikli 30 lõikes 3 täpsustatud dokumentidest päritoluriigi pädeva ametiasutuse tõestatud täieliku koopia.

3. Taotluse saanud keskasutus teatab kuue nädala jooksul alates taotluse kättesaamise kuupäevast 2. lisa sätetatud vormi abil taotluse kättesaamisest ning teavitab taotluse esitanud riigi keskasutust esialgsetest toimingutest, mis on tehtud või tehakse taotluse menetlemiseks, ning võib taotleda mis tahes vajalikke lisadokumente ja vajalikku lisateavet. Sama kuue nädala pikkuse ajavahemiku jooksul saadab taotluse saanud keskasutus taotluse esitanud keskasutusele selle isiku või osakonna nime ja kontaktandmed, kes vastutab taotluse menetlemise kohta tehtud päringutele vastamise eest.

4. Kolme kuu jooksul alates taotluse kättesaamise tõendi kuupäevast teavitab taotluse saanud keskasutus taotluse esitanud keskasutust taotluse menetlemisel tehtud edusammudest.

5. Taotluse esitanud keskasutus ja taotluse saanud keskasutus teavitavad teineteist

a) konkreetse juhtumi eest vastutavast isikust või osakonnast;

b) juhtumi menetlemisel tehtud edusammudest,

ja vastavad õigel ajal päringutele.

6. Keskasutused menetlevad juhtumit nii kiiresti, kui selle nõuetekohane läbivaatamine võimaldab.

7. Keskasutused kasutavad kõige kiiremaid ja tõhusamaid sidevahendeid, mis on nende käsutuses.

8. Taotluse saanud keskasutus võib keelduda taotluse menetlemisest üksnes siis, kui on selgelt tuvastatud, et taotlus ei vasta konventsiooni nõuetele. Sellisel juhul teavitab kõnealune keskasutus taotluse esitanud keskasutust viivitamatult oma keeldumise põhjustest.

9. Taotluse saanud keskasutus ei või lükata taotlust tagasi üksnes põhjusel, et vajatakse lisadokumente või -teavet. Taotluse saanud keskasutus võib taotluse esitanud keskasutuselt paluda selliste lisadokumentide või sellise lisateabe esitamist. Kui taotluse esitanud liikmesriigi keskasutus ei esita neid kolme kuu või taotluse saanud keskasutuse kindlaksmääratud pikema ajavahemiku jooksul, võib taotluse saanud keskasutus otsustada taotluse menetlemise lõpetada. Sellisel juhul teavitab ta taotluse esitanud keskasutust oma otsusest.

Artikkel 13 Sidevahendid

Kostja ei või vaidlustada osalisriikide keskasutuste kaudu kooskõlas käesoleva peatükiga esitatud taotlusi ning neile lisatud või keskasutuse esitatud dokumente või teavet üksnes asjaomaste keskasutuste kasutatavate infokandjate või sidevahendite tõttu.

Artikkel 14 Juurdepääs menetlustele

1. Taotluse saanud riik võimaldab taotlejatele juurdepääsu käesoleva peatüki alusel esitatud taotlustest tulenevatele menetlustele, sealhulgas täite- ja edasikaebamismenetlustele.

2. Kõnealust juurdepääsu võimaldab taotluse saanud riik tasuta õigusabi kaudu kooskõlas artiklitega 14–17 ning välja arvatud juhul, kui kohaldatakse käesoleva artikli lõiget 3.

3. Taotluse saanud riik ei ole kohustatud andma tasuta õigusabi, kui kõnealuse riigi menetlused võimaldavad taotlejal tegutseda ilma õigusabita ning riigi keskasutus tagab vajalikud teenused tasuta.

4. Tasuta õigusabi saamise tingimused ei ole rangemad kui võrdväärsete siseriiklike juhtumite puhul.

5. Konventsiooni kohaste menetluste kulude maksmise tagamiseks ei nõuta mis tahes kujul tagatist ega deposiiti.

Artikkel 15 Tasuta õigusabi lapsele elatise taotlemisel

1. Taotluse saanud riik annab tasuta õigusabi seoses kõigi õigustatud isiku taotlustega, mis on esitatud käesoleva peatüki kohaselt ja mis käsitlevad vanema ja lapse suhtest tulenevaid ülalpidamiskohustusi alla 21aastase isiku suhtes.

2. Ilma et see piiraks lõike 1 kohaldamist, võib taotluse saanud riik muude kui artikli 10 lõike 1 punktide a ja b alusel esitatud taotluste ning artikli 20 lõikega 4 hõlmatud juhtumite puhul tasuta õigusabi andmisest keelduda, kui ta leiab, et taotlus või edasikaebus on selgelt põhjendamatu.

Artikkel 16 Deklaratsioon, millega lubatakse teostada lapse vahendite kontrollimist

1. Ilma et see piiraks artikli 15 lõike 1 kohaldamist, võib riik kooskõlas artikliga 63 esitada deklaratsiooni selle kohta, et ta võimaldab tasuta õigusabi muude kui artikli 10 lõike 1 punktide a ja b alusel esitatud taotluste ning artikli 20 lõikega 4 hõlmatud juhtumite puhul, eeldusel, et teostatakse lapse vahendite hindamine.

2. Kõnealuse deklaratsiooni esitamisel edastab asjaomane riik Haagi rahvusvahelise eraõiguse konverentsi alalisele büroole teabe lapse vahendite hindamise üksikasjade kohta, sealhulgas täidetavate rahaliste kriteeriumide kohta.

3. Lõikes 1 osutatud taotlus, mis saadetakse kõnealuses lõikes osutatud deklaratsiooni esitanud riigile, sisaldab taotleja ametlikku kinnitust selle kohta, et lapse vahendid vastavad lõikes 2 osutatud kriteeriumidele. Taotluse saanud riik võib nõuda lapse vahendite kohta täiendavaid tõendeid ainult juhul, kui tal on põhjendatud kahtlus taotleja esitatud teabe tõesuse suhtes.

4. Juhul kui taotluse saanud riigi õigusaktidega ette nähtud kõige soodsam õigusabi seoses käesoleva peatüki kohaselt esitatud taotlustega, mis käsitlevad vanema ja lapse suhtest tulenevaid ülalpidamiskohustusi lapse suhtes, on soodsam kui lõigetega 1 kuni 3 ette nähtud õigusabi, võimaldatakse kõige soodsamat õigusabi.

Artikkel 17 Muud kui artikli 15 või 16 alusel esitatud taotlused

Kõigi käesoleva konventsiooni kohaselt esitatud taotluste puhul, mis ei ole esitatud artikli 15 või 16 alusel:

a) võib tasuta õigusabi võimaldamise siduda taotleja vahendite või taotluse põhjendatuse kontrollimisega;

b) on taotlejal, kes oma päritoluriigis on saanud tasuta õigusabi, õigus saada vähemalt samasuguses ulatuses ja samadel tingimustel taotluse saanud riigi õigusaktidega ettenähtud tasuta õigusabi mis tahes tunnustamise või täitmise menetluse korral.

IV PEATÜKK – PIIRANGUD MENETLUSTE ALGATAMISEL

Artikkel 18 Piirang menetluste algatamisel

1. Kui otsus on tehtud osalisriigis, kus on õigustatud isiku peamine elukoht, ei saa kohustatud isik algatada menetlust otsuse muutmiseks või uue otsuse tegemiseks üheski teises osalisriigis seni, kuni õigustatud isiku peamine elukoht on otsuse teinud riigis.

2. Lõiget 1 ei kohaldata järgmistel juhtudel:

a) kui osapooled on sõlminud kirjaliku kokkuleppe kohtualluvuse kohta kõnealuses teises osalisriigis ning kui vaidlus ei ole seotud laste ülalpidamise kohustusega;

b) kui õigustatud isik allub kõnealuse teise osalisriigi kohtute pädevusele kas selgesõnaliselt või kohtuasja sisuga seotud põhjustel, ilma et ta oleks kohtute pädevuse esimesel võimalusel vaidlustanud;

c) kui päritoluriigi pädev asutus ei saa otsuse muutmiseks või uue otsuse tegemiseks oma pädevust kasutada või keeldub selle kasutamisest või

d) kui päritoluriigis tehtud otsust ei saa tunnustada või täidetavaks tunnistada osalisriigis, kus on kavas algatada menetlus otsuse muutmiseks või uue otsuse tegemiseks.

V PEATÜKK – TUNNUSTAMINE JA TÄITMINE

Artikkel 19 Peatüki kohaldamisala

1. Käesolevat peatükki kohaldatakse kohtu- või haldusasutuses ülalpidamiskohustuse kohta tehtud otsuse suhtes. Mõistega „otsus” hõlmatakse ka kõnealustes asutustes sõlmitud või kinnitatud kokkuleppeid. Otsus võib hõlmata automaatset kohandamist indekseerimise abil, sisaldada võlgnevuse või viivise tasumise või elatise tagasiulatuva maksmise nõuet, samuti võidakse selles kindlaks määrata menetluskulud.

2. Kui otsuses ei käsitleta ainult ülalpidamiskohustust, kohaldatakse käesolevat peatükki üksnes nende otsuse osade suhtes, milles käsitletakse ülalpidamiskohustust.

3. Lõike 1 kohaldamisel tähendab „haldusasutus” avalik-õiguslikku asutust ja tema asukohariigi õiguse alusel:

a) võib tema tehtud otsuseid kohtuasutusele edasi kaevata või nende kohta võib kohtuasutusele esitada taotluse läbivaatamiseks ning

b) on tema tehtud otsustel samasugune õigusmõju nagu kohtuasutuses samas küsimuses tehtud otsusel.

4. Käesolevat peatükki kohaldatakse ka artikli 30 kohaste elatise maksmise kokkulepete suhtes.

5. Käesoleva peatüki sätteid kohaldatakse vastavalt artiklile 37 otse taotluse saanud riigi pädevale ametiasutusele esitatud tunnustamise ja täitmise taotluste suhtes.

Artikkel 20 Tunnustamise ja täitmise alused

1. Ühes osalisriigis („päritoluriik”) tehtud otsust tunnustatakse ja täidetakse teistes osalisriikides, kui:

- a) kostja peamine elukoht asus menetluse algatamise ajal päritoluriigis;
- b) kostja on kohtute pädevusele kas selgesõnaliselt või kohtuasja sisuga seotud põhjustel allunud, ilma et ta oleks kohtute pädevuse esimesel võimalusel vaidlustanud;
- c) õigustatud isiku peamine elukoht asus menetluse algatamise ajal päritoluriigis;
- d) laps, kellele elatist taotletakse, elas menetluse algatamise ajal alaliselt päritoluriigis, ning kostja elas kõnealusel riigis koos lapsega või tema peamine elukoht asus kõnealusel riigis ja ta maksis seal lapsele elatist;
- e) osapooled on sõlminud kirjaliku kokkuleppe kohtualluvuse kohta ning vaidlus ei ole seotud laste ülalpidamise kohustusega või
- f) otsuse on teinud ametiasutus, kellel on pädevus perekonnaseisu või vanemlikku vastutust käsitlevates küsimustes, välja arvatud juhul, kui pädevuse aluseks oli üksnes ühe poole kodakondsus.

2. Osalisriik võib teha lõike 1 punktide c, e või f suhtes reservatsiooni kooskõlas artikliga 62.

3. Osalisriik, kes teeb lõikes 2 osutatud reservatsiooni, tunnustab ja täidab otsust juhul, kui tema õigusaktidega on või oleks tema ametiasutustele antud pädevus teha selline otsus samasuguste asjaolude puhul.

4. Kui lõikes 2 osutatud reservatsiooni tõttu ei ole otsust võimalik tunnustada ja kui kohustatud isiku peamine elukoht asub reservatsiooni teinud osalisriigis, võtab kõnealusel osalisriik kõik asjakohased meetmed otsuse tegemiseks õigustatud isiku kasuks. Sätet ei kohaldata artikli 19 lõike 5 kohaselt otse konkreetse riigi ametiasutustele esitatud tunnustamise ja täitmise taotluste suhtes ega artikli 2 lõike 1 punktis b osutatud elatist käsitlevate taotluste suhtes.

5. Alla 18aastase lapse kasuks tehtud otsust, mida ei ole võimalik tunnustada üksnes lõike 1 punkti c, e või f suhtes tehtud reservatsiooni tõttu, käsitletakse dokumendina, mis tõendab lapse õigust saada elatist taotluse saanud riigis .

6. Otsust tunnustatakse ainult juhul, kui see kehtib selle päritoluriigis, ning täidetakse ainult juhul, kui see kuulub täitmisele selle päritoluriigis.

Artikkel 21 Otsuse osadeks jaotamine ning selle osaline tunnustamine ja täitmine

1. Kui taotluse saanud riigil ei ole võimalik otsust tervikuna tunnustada või täita, tunnustab või täidab ta sellist otsuse osa, mida tal on võimalik tunnustada või täita.

2. Alati on võimalik taotleda otsuse osalist tunnustamist või täitmist.

Artikkel 22 Tunnustamisest ja täitmisest keeldumise põhjused

Otsuse tunnustamisest ja täitmisest võib keelduda, kui:

- a) otsuse tunnustamine ja täitmine on ilmselgelt vastuolus taotluse saanud riigi avaliku korraga (prantsuse keeles *ordre public*);
- b) otsuseni jõuti menetluses toime pandud pettuse tõttu;
- c) taotluse saanud riigi ametiasutustes on pooleli samade osapoolte vahel samas küsimuses esimesena algatatud menetlus;
- d) otsus on vastuolus otsusega, mis tehti samade osapoolte suhtes samas küsimuses kas taotluse saanud riigis või mõnes teises riigis, tingimusel et kõnealune viimane otsus vastab taotluse saanud riigis kehtivatele tunnustamise ja täitmise tingimustele;
- e) kostja ei osalenud taotluse saanud riigi menetluses ega olnud selles esindatud järgmistel põhjustel:
  - i) päritoluriigi õigusega on ette nähtud menetlusteate esitamine, aga kostja ei saanud nõuetekohast menetlusteadet ning tal puudus võimalus oma arvamust avaldada või
  - ii) päritoluriigi õigusega ei ole ette nähtud menetlusteate esitamist, kostjat ei teavitatud otsusest piisavalt ning tal puudus võimalus see vaidlustada või see *de jure* või *de facto* edasi kaevata või
- f) otsuse tegemisel eksiti artikli 18 vastu.

Artikkel 23 Tunnustamise ja täitmise taotluse menetlemine

1. Vastavalt konventsiooni sätetele toimub tunnustamise ja täitmise menetlus taotluse saanud riigi õiguse alusel.
2. Kui kooskõlas III peatükiga on keskasutuste kaudu esitatud otsuse tunnustamise ja täitmise taotlus, toimib taotluse saanud keskasutus viivitamatult järgmiselt:
  - a) edastab taotluse pädevale ametiasutusele, kes tunnistab otsuse viivitamatult täidetavaks või registreerib selle täidetavaks tunnustamiseks või
  - b) juhul kui keskasutus on pädev ametiasutus, võtab ta ise meetmed otsuse täidetavaks tunnustamiseks.
3. Kui taotlus esitatakse kooskõlas artikli 19 lõikega 5 otse taotluse saanud riigi pädevale ametiasutusele, tunnistab kõnealune ametiasutus otsuse täidetavaks või registreerib selle täidetavaks tunnustamiseks.
4. Täidetavaks tunnustamisest või täidetavaks tunnustamiseks registreerimisest võib keelduda ainult artikli 22 punktis a sätestatud põhjusel. Menetluse selles staadiumis ei ole kummalgi osapoolel õigust teha taotluse kohta esildisi.

5. Menetluse osapooli teavitatakse viivitamatult otsuse täidetavaks tunnustamisest või selle registreerimisest vastavalt lõigetele 2 ja 3 või sellest keeldumisest vastavalt lõikele 4; osapooled võivad asjaomase toimingu vaidlustada või esitada selle suhtes *de jure* või *de facto* edasikaebuse.

6. Vaie või edasikaebus tuleb esitada 30 päeva jooksul alates lõikes 5 osutatud teate edastamisest. Kui vaidlustava osapoole elukoht ei asu sellest osalisriigis, kus otsus täidetavaks tunnustati või registreeriti või kus selle tegemisest keelduti, esitatakse vaie või edasikaebus 60 päeva jooksul alates teate edastamisest.

7. Vaie või edasikaebus võib tugineda üksnes järgmisele:

- a) tunnustamisest ja täitmisest keeldumise põhjused, mis on sätestatud artiklis 22;
- b) tunnustamise ja täitmise alused vastavalt artiklile 20;
- c) artikli 25 lõike 1 punktis a, b või d või lõike 3 punktis b osutatud dokumentide ehtsus või terviklikkus.

8. Kostja vaie või edasikaebus võib ka tugineda asjaolule, et võlg on tasutud, niivõrd kui tunnustamine ja täitmine hõlmab minevikus tehtud makseid.

9. Menetluse osapooli teavitatakse viivitamatult vaidele või edasikaebusele järgnenud otsusest.

10. Kui taotluse saanud riigi õiguse kohaselt võib esitada täiendava edasikaebuse, ei takista kõnealune edasikaebus otsuse täitmist või takistab seda ainult erakorralistel asjaoludel.

11. Pädev ametiasutus teeb tunnustamise ja täitmise otsuseid ja menetleb edasikaebusi viivitamatult.

Artikkel 24 Tunnustamise ja täitmise taotluse alternatiivne menetlemine

1. Olenemata artikli 23 lõigetest 2–11, võib riik vastavalt artiklile 63 esitada deklaratsiooni käesolevas artiklis sätestatud tunnustamise ja täitmise menetluse kohaldamise kohta.

2. Kui kooskõlas III peatükiga on keskasutuste kaudu esitatud otsuse tunnustamise ja täitmise taotlus, toimib taotluse saanud keskasutus viivitamatult järgmiselt:

- a) edastab taotluse pädevale ametiasutusele, kes teeb tunnustamise ja täitmise taotluse kohta otsuse või
- b) juhul kui keskasutus on pädev ametiasutus, teeb ta ise sellise otsuse.

3. Pädev ametiasutus teeb tunnustamise ja täitmise kohta otsuse pärast seda, kui kostjat on kiiresti ja nõuetekohaselt menetlusest teavitatud ning kui kummalegi osapoolele on antud võimalus oma arvamust avaldada.

4. Pädev ametiasutus võib omal algatusel vaadata läbi tunnustamisest ja täitmisest keeldumise põhjused, mis on sätestatud artikli 22 punktides a, c ja d. Ta võib läbi vaadata ka artiklites 20 ja 22 ning artikli 23 lõike 7 punktis c loetletud mis tahes põhjused, kui kostja

avaldab selleks soovi või kui kõnealuste põhjuste suhtes tekib kahtlus artiklis 25 osutatud dokumentide tõttu.

5. Tunnustamisest ja täitmisest keeldumist võib põhjendada ka asjaoluga, et võlg on tasutud, niivõrd kui tunnustamine ja täitmine hõlmab minevikus tehtud makseid.

6. Kui taotluse saanud riigi õiguse kohaselt võib esitada täiendava edasikaebuse, ei takista kõnealune edasikaebus otsuse täitmist või takistab seda ainult erakorralistel asjaoludel.

7. Pädev ametiasutus teeb tunnustamise ja täitmise otsuseid ja menetleb edasikaebusi viivitamatult.

Artikkel 25 Dokumendid

1. Artikli 23 või 24 alusel esitatud tunnustamise ja täitmise taotlusele lisatakse järgmised dokumendid:

a) otsuse täielik tekst;

b) dokument, mis tõendab, et otsus on päritoluriigis täidetav; kui otsuse on teinud haldusasutus, dokument, mis tõendab, et artikli 19 lõike 3 kohased nõuded on täidetud, välja arvatud juhul, kui riik on kooskõlas artikliga 57 täpsustanud, et tema haldusasutustes tehtud otsused vastavad alati kõnealustele nõuetele;

c) kui kostja ei osalenud päritoluriigi menetluses ega olnud selles esindatud, siis dokument või dokumendid, millega tõendatakse, et kostjat teavitati nõuetekohaselt menetlusest ja võimalusest oma arvamust avaldada või et kostjat teavitati nõuetekohaselt otsusest ja võimalusest see vaidlustada või see *de jure* või *de facto* edasi kaevata;

d) vajaduse korral dokument, milles on märgitud võlgnevuse summa ning võlgnevuse arvutamise kuupäev;

e) vajaduse korral ja eelkõige sellise otsuse puhul, millega nähakse ette automaatne kohandamine indekseerimise abil, dokument, mis sisaldab asjakohaste arvutuste tegemiseks vajalikke andmeid;

f) vajaduse korral dokumendid, millest nähtub, millises ulatuses sai taotluse esitaja päritoluriigis tasuta õigusabi.

2. Artikli 23 lõike 7 punktis c osutatud vaide või edasikaebuse korral või taotluse saanud riigi pädeva ametiasutuse nõudmisel esitab asjaomase dokumendi täieliku koopia, mille on tõestanud päritoluriigi ametlik ametiasutus, viivitamatult:

a) taotluse esitanud riigi keskasutus, kui taotlus on esitatud kooskõlas III peatükiga;

b) taotluse esitaja, kui taotlus on esitatud otse taotluse saanud riigi pädevale ametiasutusele.

3. Osalisriik võib vastavalt artiklile 57 täpsustada järgmist:

a) et taotlusele tuleb lisada otsuse täielik koopia, mille on tõestanud päritoluriigi pädev ametiasutus;

b) tingimused, mille korral ta tunnistab otsuse tervikteksti asemel vastuvõetavaks otsuse kokkuvõtte või väljavõtte, mis on koostatud päritoluriigi pädevas ametiasutuses ja mille koostamisel võib kasutada Haagi rahvusvahelise eraõiguse konverentsi soovitatud ja avaldatud vormi või

c) et ta ei nõua dokumenti, millega tõendatakse, et artikli 19 lõike 3 tingimused on täidetud.

Artikkel 26 Tunnustamise taotluse menetlemine

Käesolevat peatükki kohaldatakse *mutatis mutandis* otsuse tunnustamise taotluste suhtes, kusjuures täidetavuse nõue asendatakse nõudega, et otsus oleks päritoluriigis kehtiv.

Artikkel 27 Asjaolude hindamine

Taotluse saanud riigi pädevale ametiasutusele on siduvad need asjaolud, mis on päritoluriigi ametiasutuse pädevuse aluseks.

Artikkel 28 Juhtumi läbivaatamise lubamatus

Taotluse saanud riigi pädeval ametiasutusel ei ole lubatud läbi vaadata otsuse aluseks olevat juhtumit.

Artikkel 29 Lapse või taotluse esitaja kohalolek ei ole nõutav

Taotluse saanud riigis käesoleva peatüki alusel algatatud menetluste puhul ei ole nõutav lapse või taotluse esitaja füüsiline kohalolek.

Artikkel 30 Elatise maksmise kokkulepped

1. Osalisriigis koostatud elatise maksmise kokkulepet peab saama tunnustada ja täita võrdväärset käesoleva peatüki kohase otsusega, tingimusel et see on päritoluriigis otsusega võrdväärset täidetav.

2. Artikli 10 lõike 1 punktide a ja b ning lõike 2 punkti a kohaldamisel hõlmab mõiste „otsus” ka elatise maksmise kokkulepet.

3. Elatise maksmise kokkuleppe tunnustamise ja täitmise taotlusele lisatakse järgmised dokumendid:

a) elatise maksmise kokkuleppe täielik tekst ning

b) dokument, millega tõendatakse, et elatise maksmise kokkulepe on päritoluriigis täidetav võrdväärset otsusega.

4. Elatise maksmise kokkuleppe tunnustamisest ja täitmisest võib keelduda, kui:

a) tunnustamine ja täitmine on ilmselgelt vastuolus taotluse saanud riigi avaliku korraga;

b) elatise maksmise kokkuleppeni jõuti pettuse või võltsimise teel;

c) elatise maksmise kokkulepe on vastuolus otsusega, mis tehti samade osapoolte suhtes samas küsimuses kas taotluse saanud riigis või mõnes teises riigis, tingimusel et kõnealune viimane otsus vastab taotluse saanud riigis kehtivatele tunnustamise ja täitmise tingimustele.

5. Käesolevat peatükki, välja arvatud artikleid 20 ja 22, artikli 23 lõiget 7 ning artikli 25 lõikeid 1 ja 3, kohaldatakse *mutatis mutandis* elatise maksmise kokkuleppe tunnustamise ja täitmise suhtes; kohaldamisel kehtivad järgmised tingimused:

a) artikli 23 lõigetes 2 ja 3 osutatud täidetavaks tunnustamisest või registreerimisest võib keelduda üksnes käesoleva artikli lõike 4 punktis a sätestatud põhjusel;

b) artikli 23 lõikes 6 osutatud vaie või edasikaebus võib tugineda üksnes järgmisele:

i) tunnustamisest ja täitmisest keeldumise põhjused, mis on sätestatud lõikes 4;

ii) lõikes 3 osutatud dokumentide ehtsus või terviklikkus;

c) seoses artikli 24 lõikes 4 kirjeldatud menetlusega võib pädev ametiasutus omal algatusel vaadata läbi tunnustamisest ja täitmisest keeldumise põhjuse, mis on sätestatud käesoleva artikli lõike 4 punktis a. Ta võib läbi vaadata ka käesoleva artikli lõikes 4 loetletud mis tahes põhjused ja lõikes 3 osutatud mis tahes dokumendi ehtsuse või terviklikkuse, kui kostja avaldab selleks soovi või kui kõnealuste põhjuste suhtes tekib kahtlus nimetatud dokumentide tõttu.

6. Elatise maksmise kokkuleppe tunnustamise ja täitmise menetlus peatatakse, kui mõne osalisriigi pädevas ametiasutuses on pooleli kokkuleppe suhtes esitatud vaide menetlemine.

7. Riik võib esitada artikli 63 kohase deklaratsiooni, milles teatab, et elatise maksmise kokkuleppe tunnustamise ja täitmise taotlusi võib esitada ainult keskasutuste kaudu.

8. Osalisriik võib teha artikli 62 kohase reservatsiooni, mille kohaselt tal on õigus elatise maksmise kokkuleppe tunnustamisest ja täitmisest keelduda.

Artikkel 31 Esialgsete või kinnitavate korralduste koosmõjul tehtud otsused

Kui otsus on tehtud ühes riigis välja antud esialgse korralduse ja teise riigi („kinnitava riigi”) ametiasutuses välja antud sellise korralduse koosmõjul, millega kinnitatakse esialgset korraldust, kehtivad järgmised sätted:

a) mõlemat riiki võib käesoleva peatüki kohaldamisel käsitleda päritoluriigina;

b) artikli 22 punkti e nõuded on täidetud, kui kostjat on kinnitava riigi menetlusest nõuetekohaselt teavitatud ning talle on antud võimalus vaidlustada esialgse korralduse kinnitamine;

c) artikli 20 lõikes 6 sätestatud nõue, mille kohaselt otsus peab olema päritoluriigis täidetav, on täidetud, kui otsus on täidetav kinnitavas riigis ning

d) artikliga 18 ei takistata otsuse muutmise menetluse algatamist kummaski riigis.

VI PEATÜKK – TÄITMINE TAOTLUSE SAANUD RIIGIS

Artikkel 32 Täitmine riikliku õiguse alusel

1. Kui käesolevast peatükist ei tulene teisiti, toimub otsuse täitmine kooskõlas taotluse saanud riigi õigusega.
2. Täitmine peab toimuma viivitamatult.
3. Kui taotlus esitatakse keskasutuste kaudu ning kui otsus on V peatüki kohaselt täidetavaks tunnistatud või täidetavaks tunnistamiseks registreeritud, toimub täitmine ilma, et taotluse esitajal tuleks astuda edasisi samme.
4. Ülalpidamiskohustuse kestuse suhtes kehtivad otsuse päritoluriigis kohaldatavad asjakohased eeskirjad.
5. Võlgnevuste sissenõudmise aegumistähtaeg määratakse kindlaks kas otsuse päritoluriigi või taotluse saanud riigi õiguse alusel, olenevalt sellest, kumma riigi õigusega on ette nähtud pikem tähtaeg.

Artikkel 33 Mittediskrimineerimine

Taotluse saanud riik näeb käesoleva konventsiooniga hõlmatud juhtumite puhul ette täitmismeetodid, mis on vähemalt samaväärsed riigisiseste juhtumite puhul rakendatavate meetoditega.

Artikkel 34 Täitemeetmed

1. Osalisriigid teevad riiklikus õiguses kättesaadavaks tõhusad meetmed käesoleva konventsiooniga hõlmatud otsuste jõustamiseks.
2. Kõnealused meetmed võivad hõlmata järgmist:
  - a) palga arestimine;
  - b) pangakontode ja muude allikate arestimine;
  - c) sotsiaalkindlustusmaksetest mahaarvamine;
  - d) vara arestimine või sundmüük;
  - e) maksutagastuse arestimine;
  - f) pensionimaksetest kinnipidamine või pensionimaksete arestimine;
  - g) krediidiinfoteenuseid pakkuvate asutuste teavitamine;
  - h) mitmesuguste lubade (nt juhiluba) andmisest keeldumine, nende kehtivuse peatamine või tühistamine;
  - i) elatise vabatahtliku maksmise soodustamine vahenduse, lepituse või muu samalaadse menetluse kaudu.

Artikkel 35 Vahendite ülekandmine

1. Osalisriike õhutatakse muu hulgas rahvusvaheliste lepingute kaudu edendama elatismaksete ülekandmiseks kõige odavamate ja tõhusamate kättesaadavate meetodite kasutamist.
2. Kui osalisriigi õigusega on vahendite ülekandmisel ette nähtud piirangud, käsitleb kõnealune riik käesoleva konventsiooni kohaselt makstavate vahendite ülekandmist esmatähtsana.

VII PEATÜKK – AVALIK-ÕIGUSLIKUD ASUTUSED

Artikkel 36 Avalik-õiguslikud asutused taotluse esitajana

1. Artikli 10 lõike 1 punktides a ja b osutatud tunnustamise ja täitmise taotluste puhul ning artikli 20 lõike 4 kohaldamisalasse kuuluvatel juhtudel hõlmatakse mõistega „õigustatud isik” avalik-õiguslikku asutust, kes tegutseb elatist saama õigustatud isiku huvides, või avalik-õiguslikku asutust, kellele tuleb hüvitada toetus, mida see asutus maksis elatist saama õigustatud isikule elatise asemel.
2. Avalik-õigusliku asutuse õigus tegutseda elatist saama õigustatud isiku asemel või taotleda õigustatud isikule elatise asemel makstud toetuste tagasimaksmist on reguleeritud avalik-õigusliku asutuse suhtes kohaldatava õigusega.
3. Avalik-õiguslik asutus võib taotleda järgmiste otsuste tunnustamist või täitmist:
  - a) avalik-õigusliku asutuse taotlusel kohustatud isiku suhtes tehtud otsus, millega nõutakse tagasi elatise asemel makstud toetused;
  - b) õigustatud isiku ja kohustatud isiku vahelises asjas tehtud otsus õigustatud isikule elatise asemel makstud toetuste kohta.
4. Otsuse tunnustamist või täitmist taotleval avalik-õiguslik asutus esitab taotluse korral kõik vajalikud dokumendid, mis tõendavad, et tal on õigus lõike 2 alusel tegutseda ja et õigustatud isikule on makstud toetusi.

VIII PEATÜKK – ÜLDSÄTTED

Artikkel 37 Otse pädevatele ametiasutustele esitatud taotlused

1. Käesoleva konventsiooniga ei välistata võimalust kasutada menetlust, mis võib olla ette nähtud mõne osalisriigi õigusega ning mille puhul võimaldatakse isikul (taotluse esitajal) pöörduda käesoleva konventsiooniga hõlmatud küsimustes, sealhulgas – kui artiklist 18 ei tulene teisiti – elatist käsitleva otsuse tegemiseks või muutmiseks otse kõnealuse riigi pädeva ametiasutuse poole.
2. Osalisriigi pädevale ametiasutusele otse esitatud tunnustamise ja täitmise taotluse suhtes kohaldatakse artikli 14 lõiget 5 ja artikli 17 punkti b ning V, VI, VII ja käesolevat peatükki, välja arvatud artikli 40 lõiget 2, artiklit 42, artikli 43 lõiget 3, artikli 44 lõiget 3 ning artikleid 45 ja 55.

3. Lõike 2 kohaldamisel kohaldatakse artikli 2 lõike 1 punkti a sellise otsuse suhtes, millega nähakse ette elatis kõnealuses punktis sätestatud vanuse ületanud haavatavale isikule, kui otsus tehti enne seda, kui isik saavutas kõnealuse vanuse, ning kui otsusega nähti isiku võimete kahanemise tõttu ette elatise maksmine ka pärast kõnealuse vanuse saavutamist.

Artikkel 38 Isikuandmete kaitsmine

Konventsiooni alusel kogutud või edastatud isikuandmeid kasutatakse üksnes nendel eesmärkidel, milleks need koguti või edastati.

Artikkel 39 Konfidentsiaalsus

Andmeid töötlev mis tahes ametiasutus tagab kooskõlas oma riigi õigusega andmete konfidentsiaalsuse.

Artikkel 40 Teabe mitteavaldamine

1. Ametiasutus ei avalda ega kinnita käesoleva konventsiooni kohaldamisel kogutud või edastatud teavet, kui see võib tema arvates ohustada isiku tervist, turvalisust või vabadust.

2. Ühe keskasutuse otsust teavet mitte avaldada võtab arvesse ka teine keskasutus; eelkõige kehtib see perevägivalda juhtumite puhul.

3. Käesoleva artikli sätted ei takista teabe kogumist ja edastamist ametiasutuste poolt või nende vahel, kui see on vajalik käesoleva konventsiooni kohaste kohustuste täitmiseks.

Artikkel 41 Legaliseerimisest loobumine

Käesoleva konventsiooni raames ei või nõuda legaliseerimist ega muu sarnase formaalsuse täitmist.

Artikkel 42 Volikiri

Taotluse saanud riigi keskasutus võib nõuda taotlejalt volikirja esitamist üksnes siis, kui ta esindab taotlejat kohtumenetluses või muudes ametiasutustes, või selleks, et nimetada taotleja esindaja.

Artikkel 43 Kulude sissenõudmine

1. Käesoleva konventsiooni kohaldamisel tekkinud kulusid ei nõuta sisse eelisjärjekorras elatise sissenõudmise ees.

2. Riik võib kulud sisse nõuda kaotanud poolelt.

3. Artikli 10 lõike 1 punktis b osutatud taotluse puhul, mis on esitatud kulude sissenõudmiseks kooskõlas lõikega 2, hõlmab artikli 10 lõikes 1 kasutatud mõiste „õigustatud isik” ka riiki.

4. Käesolev artikkel ei piira artikli 8 kohaldamist.

Artikkel 44 Keelenõuded

1. Taotlus ja sellele lisatud dokumendid peavad olema koostatud originaalkeeles ning neile peab olema lisatud tõlge taotluse saanud riigi ametlikku keelde või mõnda teise keelde, mille taotluse saanud riik täpsustab artikli 63 kohases deklaratsioonis ja mille ta tunnistab vastuvõetavaks, välja arvatud juhul, kui taotluse saanud riigi pädev ametiasutus loobub tõlke nõudest.

2. Rohkem kui ühe ametliku keelega osalisriik, kes riikliku õiguse tõttu ei saa kogu oma territooriumil vastuvõetavaks tunnustada ühes neist keeltest koostatud dokumente, täpsustab artikli 63 kohases deklaratsioonis keeled, milles tuleb koostada kõnealused dokumendid või nende tõlked esitamiseks tema territooriumi konkreetsetes osades.

3. Kui keskasutused ei ole kokku leppinud teisiti, toimub muu suhtlus kõnealuste asutuste vahel taotluse saanud riigi ametlikus keeles või inglise või prantsuse keeles. Osalisriik võib siiski teha artikli 62 kohase reservatsiooni ja protestida kas inglise või prantsuse keele kasutamise vastu.

Artikkel 45 Tõlke tegemise viis ja kulud

1. III peatükiga hõlmatud taotluste korral võivad keskasutused igal üksikjuhul eraldi või ka üldiselt kokku leppida, et tõlge taotluse saanud riigi ametlikku keelde võidakse teha taotluse saanud riigis originaalkeelest või mis tahes muust kokkulepitud keelest. Kui selline kokkulepe puudub ja kui taotluse esitanud keskasutus ei ole võimeline täitma artikli 44 lõigetes 1 ja 2 esitatud nõudeid, võib ta lasta taotluse ja sellele lisatud dokumendid tõlkida inglise või prantsuse keelde ning edastada need edasiseks tõlkimiseks taotluse saanud riigi ametlikku keelde.

2. Kui asjaomaste riikide keskasutused ei ole kokku leppinud teisiti, kannab lõike 1 kohaldamisel tekkivad tõlkekulud taotluse esitanud riik.

3. Olenemata artiklist 8, võib taotluse esitanud keskasutus nõuda taotluse ja sellele lisatud dokumentide tõlkimise kulud sisse taotlejalt, välja arvatud juhul, kui kõnealused kulud võidakse katta tema õigusabi süsteemi kaudu.

Artikkel 46 Ühtlustamata õigussüsteemid – tõlgendus

1. Sellises riigis, kus käesoleva konventsiooniga reguleeritud küsimuste suhtes kohaldatakse erinevates territoriaalüksustes kahte või enamat õigussüsteemi või –normistikku:

a) käsitatakse mis tahes viidet kõnealuse riigi õigusele või menetluskorrale vajaduse korral viitena asjaomase territoriaalüksuse õigusele või menetluskorrale;

b) käsitatakse mis tahes viidet kõnealuses riigis tehtud, tunnustatud, tunnustatud ja täidetud, täidetud või muudetud otsusele vajaduse korral viitena asjaomases territoriaalüksuses tehtud, tunnustatud, tunnustatud ja täidetud, täidetud või muudetud otsusele;

c) käsitatakse mis tahes viidet kõnealuse riigi pädevale kohtu- või haldusasutusele vajaduse korral viitena asjaomase territoriaalüksuse pädevale kohtu- või haldusasutusele;

- d) käsitatakse mis tahes viidet kõnealuse riigi pädevatele ametiasutustele, avalik-õiguslikele asutustele või muudele ametiasutustele vajaduse korral viitena asutustele, mis on õigustatud tegutsema asjaomases territoriaalüksuses;
- e) käsitatakse mis tahes viidet elukohale või peamisele elukohale kõnealuses riigis vajaduse korral viitena elukohale või peamisele elukohale asjaomases territoriaalüksuses;
- f) käsitatakse mis tahes viidet varade asukohale kõnealuses riigis vajaduse korral viitena varade asukohale asjaomases territoriaalüksuses;
- g) käsitatakse mis tahes viidet kõnealuses riigis kehtivale vastastikkust käsitlevale kokkuleppele vajaduse korral viitena asjaomases territoriaalüksuses kehtivale vastastikkust käsitlevale kokkuleppele;
- h) käsitatakse mis tahes viidet tasuta õigusabile kõnealuses riigis vajaduse korral viitena tasuta õigusabile asjaomases territoriaalüksuses;
- i) käsitatakse mis tahes viidet kõnealuses riigis sõlmitud elatise maksmise kokkuleppele vajaduse korral viitena asjaomases territoriaalüksuses sõlmitud elatise maksmise kokkuleppele;
- j) käsitatakse mis tahes viidet kulude sissenõudmisele kõnealuse riigi poolt vajaduse korral viitena kulude sissenõudmisele asjaomase territoriaalüksuse poolt.

2. Käesolevat artiklit ei kohaldata piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioonide suhtes.

Artikkel 47 Ühtlustamata õigussüsteemid – põhilised eeskirjad

1. Osalisriik, kellel on kaks või enam territoriaalüksust, kus kehtivad eri õigussüsteemid, ei ole kohustatud kohaldama käesolevat konventsiooni selliste küsimuste suhtes, mis puudutavad ainult konkreetset territoriaalüksust.
2. Sellise osalisriigi pädev ametiasutus, kellel on kaks või enam territoriaalüksust, kus kehtivad eri õigussüsteemid, ei ole kohustatud tunnustama või täitma teises osalisriigis tehtud otsust ainuüksi põhjusel, et otsust on käesoleva konventsiooni raames tunnustatud või täidetud sama riigi teises territoriaalüksuses.
3. Käesolevat artiklit ei kohaldata piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioonide suhtes.

Artikkel 48 Kooskõlastamine varasemate ülalpidamiskohustusi käsitlevate Haagi konventsioonidega

Osalisriikide vahelistes suhetes asendab käesolev konventsioon, kui artikli 56 lõikest 2 ei tulene teisiti, Haagi 2. oktoobri 1973. aasta ülalpidamiskohustusi käsitlevate otsuste tunnustamise ja täitmise konventsiooni ja Haagi 15. aprilli 1958. aasta laste ülalpidamise kohustusi käsitlevate otsuste tunnustamise ja täitmise konventsiooni niivõrd, kui võrd nende kohaldamisala asjaomaste osalisriikide puhul kattub käesoleva konventsiooni kohaldamisalaga.

Artikkel 49 Kooskõlastamine 1956. aasta New Yorgi konventsiooniga

Osalisriikide vahelistes suhetes asendab käesolev konventsioon ÜRO 20. juuni 1956. aasta välisriigist ülalpidamise taotlemise konventsiooni niivõrd, kuivõrd selle kohaldamisala asjaomaste osalisriikide puhul kattub käesoleva konventsiooni kohaldamisalaga.

Artikkel 50 Seos varasemate Haagi konventsioonidega, mis käsitlevad dokumentide kättetoimetamist ja tõendite kogumist

Käesolev konventsioon ei mõjuta Haagi 1. märtsi 1954. aasta tsiviilkohtumenetluse konventsiooni, Haagi 15. novembri 1965. aasta tsiviil- ja kaubandusajade kohtu- ja kohtuväliste dokumentide välismaal kättetoimetamise konventsiooni ning Haagi 18. märtsi 1970. aasta tsiviil- ja kaubandusajades välisriigis tõendite kogumise konventsiooni.

Artikkel 51 Kooskõlastamine lepingute ja täiendavate kokkulepetega

1. Käesolev konventsioon ei mõjuta rahvusvahelisi lepinguid, mis on sõlmitud enne käesolevat konventsiooni, mille osalised on käesoleva konventsiooni osalisriigid ja mis sisaldavad käesoleva konventsiooniga hõlmatud küsimusi käsitlevaid sätteid.

2. Iga osalisriik võib sõlmida ühe või mitme osalisriigiga kokkuleppeid, mis sisaldavad konventsiooniga hõlmatud küsimusi käsitlevaid sätteid, et tõhustada konventsiooni kohaldamist asjaomaste riikide vahel, tingimusel et kõnealused kokkulepped on järjepidevad konventsiooni eesmärkide suhtes ning ei mõjuta konventsiooni kohaldamist kõnealuste riikide ja teiste osalisriikide vahel. Riigid, kes on sõlminud sellise kokkuleppe, edastavad selle koopia konventsiooni hoiulevõtjale.

3. Lõikeid 1 ja 2 kohaldatakse ka vastastikkust käsitlevate kokkulepete ja asjaomaste riikide erisidemetel põhinevate ühtsete õigusnormide suhtes.

4. Käesolev konventsioon ei mõjuta konventsioonis osaleva piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioonis pärast konventsiooni sõlmimist vastu võetud juriidilisi dokumente, mis käsitlevad käesoleva konventsiooniga hõlmatud küsimusi, tingimusel et kõnealused dokumendid ei mõjuta konventsiooni kohaldamist piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsiooni liikmesriikide ja teiste osalisriikide vahel. Seoses otsuste tunnustamise ja täitmiselega piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsiooni liikmesriikide vahel ei mõjuta käesolev konventsioon piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioonis enne või pärast käesoleva konventsiooni sõlmimist vastu võetud eeskirju.

Artikkel 52 Suurima tõhususe põhimõte

1. Käesolev konventsioon ei takista taotluse esitanud ja taotluse saanud riigi vahel kehtiva lepingu, kokkuleppe või rahvusvahelise lepingu või taotluse saanud riigis kehtiva vastastikkust käsitleva kokkuleppe kohaldamist, kui kõnealuste instrumentidega nähakse ette:

- a) elatist käsitlevate otsuste tunnustamise laiemad alused, ilma et see piiraks konventsiooni artikli 22 punkti f kohaldamist;
- b) elatist käsitlevate otsuste tunnustamise või tunnustamise ja täitmise taotluste lihtsam ja kiirem menetlemine;
- c) artiklites 14 kuni 17 osutatud õigusabist soodsam õigusabi või

d) menetlused, mille raames lubatakse taotlust esitava riigi taotlejal esitada taotlus otse taotluse saanud riigi keskasutusele.

2. Käesolev konventsioon ei takista taotluse saanud riigis kehtiva sellise õigusakti kohaldamist, millega nähakse ette tõhusamad eeskirjad, nagu on osutatud lõike 1 punktides a–c. Lõike 1 punktis b osutatud lihtsamate ja kiiremate menetluste puhul on siiski tingimuseks, et neid oleks võimalik ühildada pooltele artiklite 23 ja 24 alusel pakutava kaitsega, eelkõige poolte õigusega saada menetluse algatamise kohta nõuetekohane teade ja saada asjakohane võimalus avaldada oma arvamust ning samuti mis tahes vaide või edasikaebuse mõjuga.

Artikkel 53 Ühesugune tõlgendamine

Käesoleva konventsiooni tõlgendamisel tuleb arvesse võtta selle rahvusvahelist iseloomu ja ühesuguse kohaldamise vajadust.

Artikkel 54 Konventsiooni kohaldamisega seotud praktiliste küsimuste läbivaatamine

1. Haagi rahvusvahelise eraõiguse konverentsi peasekretär kutsub korrapäraselt kokku erikomisjoni, et vaadata läbi konventsiooni kohaldamisega seotud praktilised küsimused ja julgustada konventsiooniga seotud heade tavade kujundamist.

2. Sellise läbivaatamise eesmärgil teevad osalisriigid Haagi rahvusvahelise eraõiguse konverentsi alalise bürooga koostööd konventsiooni kohaldamisega seotud praktilisi küsimusi käsitleva teabe, sealhulgas statistiliste andmete ja kohtupraktikat käsitleva teabe kogumiseks.

Artikkel 55 Vormide muutmine

1. Käesolevale konventsioonile lisatud vorme võib muuta otsusega, mille teeb Haagi rahvusvahelise eraõiguse konverentsi peasekretäri kokku kutsutud erikomisjon, mille koosolekul on kutsutud osalema kõik osalisriigid ja kõik liikmed. Koosoleku päevakorda kantakse vormide muutmise ettepanekut käsitlev punkt.

2. Erikomitees esindatud osalisriikide poolt vastu võetud muudatused jõustuvad kõikides osalisriikides seitsmenda kuu esimesel päeval pärast kuupäeva, mil konventsiooni hoiulevõtja edastab muudatusi käsitleva teabe kõigile osalisriikidele.

3. Iga osalisriik võib teha muudatuse suhtes lõikes 2 osutatud ajavahemiku jooksul artikli 62 kohase reservatsiooni, teatades sellest kirjalikult konventsiooni hoiulevõtjale. Sellise reservatsiooni teinud riiki koheldakse kuni reservatsiooni tühistamiseni riigina, kes ei osale käesoleva konventsiooni kohaldamises kõnealuse muudatuse osas.

Artikkel 56 Üleminekusätted

1. Konventsiooni kohaldatakse alati järgmistel juhtudel:

a) taotluse saanud riigi keskasutus saab pärast konventsiooni jõustumist taotluse esitanud ja taotluse saanud riigi vahel artikliga 7 või III peatükiga hõlmatud taotluse;

b) taotluse saanud riigi pädev ametiasutus saab pärast konventsiooni jõustumist päritoluriigi ja taotluse saanud riigi vahel talle otse esitatud tunnustamise ja täitmise taotluse.

2. Kui käesoleva konventsiooni osalisriigid on samal ajal ka mõne artiklis 48 nimetatud Haagi ülalpidamiskohustusi käsitleva konventsiooni osalised ja kui käesolevas konventsioonis sätestatud otsuste tunnustamise ja täitmise tingimused takistavad päritoluriigis enne käesoleva konventsiooni jõustumist tehtud otsuse tunnustamist ja täitmist ning kui kõnealust otsust oleks tunnustatud ja täidetud otsuse tegemise ajal kehtinud konventsiooni alusel, kohaldatakse otsuse tunnustamisel ja täitmisel viimati nimetatud konventsiooni tingimusi.

3. Taotluse saanud riik ei ole käesoleva konventsiooni alusel kohustatud täitma otsust või elatise maksmise kokkulepet selliste maksete suhtes, mille tähtaeg on enne käesoleva konventsiooni jõustumist päritoluriigi ja taotluse saanud riigi vahel aegunud; erandina käsitletakse makseid, mis on seotud vanema ja lapse suhtest tulenevate ülalpidamiskohustustega alla 21aastase isiku suhtes.

Artikkel 57 Õigusakte, menetlusi ja teenuseid käsitleva teabe edastamine

1. Osalisriik edastab Haagi rahvusvahelise eraõiguse konverentsi alalisele büroole oma ratifitseerimis- või ühinemiskirja hoiuleandmise või artikli 61 kohase deklaratsiooni esitamise ajal järgmise teabe:

- a) ülalpidamiskohustusi käsitlevate riiklike õigusaktide ja menetluste kirjeldus;
- b) artikliga 6 ettenähtud kohustuste täitmiseks võetavate meetmete kirjeldus;
- c) kirjeldus selle kohta, kuidas ta kavatseb võimaldada taotlejatele artikliga 14 ettenähtud tõhusa juurdepääsu menetlustele;
- d) riiklike täitmiseeskirjade ja täitemenetluste kirjeldus, sealhulgas teave täitmisega seotud mis tahes piirangute, eelkõige kohustatud isiku kaitse eeskirjade ning aegumistähtaegade kohta;
- e) artikli 25 lõike 1 punktis b ja lõikes 3 osutatud täpsustused.

2. Osalisriigid võivad lõikega 1 ettenähtud kohustuse täitmisel kasutada Haagi rahvusvahelise eraõiguse konverentsi soovitatud ja avaldatud riigiprofiili vormi.

3. Osalisriigid vastutavad teabe ajakohastamise eest.

IX PEATÜKK – LÕPPSÄTTED

Artikkel 58 Allakirjutamine, ratifitseerimine ja ühinemine

1. Konventsioon on allakirjutamiseks avatud riikidele, kes olid Haagi rahvusvahelise eraõiguse konverentsi liikmed selle kahekümne esimese istungjärgu ajal, ja muudele riikidele, kes osalesid kõnealusel istungjärgul.

2. Konventsioon ratifitseeritakse, võetakse vastu ja kiidetakse heaks ning ratifitseerimis-, vastuvõtmis- või heakskiitmiskirjad antakse hoiule Madalmaade Kuningriigi välisministeeriumile, kes on konventsiooni hoiulevõtja.

3. Mis tahes muu riik või piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioon võib konventsiooniga ühineda pärast selle jõustumist kooskõlas artikli 60 lõikega 1.

4. Ühinemiskiri antakse hoiule hoiulevõtjale.

5. Selline ühinemine mõjutab üksnes ühineva riigi ja nende osalisriikide vahelisi suhteid, kes ei ole esitanud vastuväiteid kõnealuse ühinemise suhtes 12 kuu jooksul pärast artiklis 65 osutatud teate kättesaamist. Riigid võivad esitada vastuväite ka konventsiooni ratifitseerimisel, vastuvõtmisel või heakskiitmisel pärast ühinemist. Igast sellisest vastuväitest tuleb teatada hoiulevõtjale.

Artikkel 59 Piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioonid

1. Piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioon, mille liikmed on üksnes suveräänsed riigid ja mis on pädev mõnes käesoleva konventsiooniga hõlmatud küsimuses või kõigis käesoleva konventsiooniga hõlmatud küsimustes, võib samuti konventsioonile alla kirjutada, selle vastu võtta, heaks kiita või sellega ühineda. Sellisel juhul on piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioonil osalisriigi õigused ja kohustused, tingimusel et ta on pädev konventsiooniga hõlmatud küsimustes.

2. Konventsioonile alla kirjutades, seda vastu võttes, heaks kiites või sellega ühinedes teatab piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioon konventsiooni hoiulevõtjale kirjalikult, millistes konventsiooniga hõlmatud küsimustes on tema liikmesriigid talle pädevuse andnud. Organisatsioon teatab hoiulevõtjale viivitamata kirjalikult kõikidest muutustest, mis toimuvad tema pädevuses võrreldes viimase käesoleva lõike kohaselt edastatud teatega.

3. Konventsioonile alla kirjutades, seda vastu võttes, heaks kiites või sellega ühinedes võib piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioon esitada artikli 63 kohase deklaratsiooni selle kohta, et ta on pädev kõikides käesoleva konventsiooniga hõlmatavates küsimustes ning et talle asjaomases küsimuses pädevuse üle andnud liikmesriikide jaoks on käesolev konventsioon siduv, kuna organisatsioon kirjutab sellele alla, võtab selle vastu, kiidab selle heaks või ühineb sellega.

4. Käesoleva konventsiooni jõustumisel ei võeta piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsiooni hoiule antud dokumente arvesse, kui organisatsioon ei ole esitanud lõikes 3 nimetatud deklaratsiooni.

5. Käesolevas konventsioonis tehtava mis tahes viitega osalisriigile või riigile peetakse vajaduse korral silmas ka konventsioonis osalevat piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsiooni. Kui piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioon on esitanud lõike 3 kohase deklaratsiooni, peetakse konventsioonis tehtava mis tahes viitega osalisriigile või riigile vajaduse korral silmas ka organisatsiooni asjaomaseid liikmesriike.

Artikkel 60 Jõustumine

1. Käesolev konventsioon jõustub selle kuu esimesel päeval, mis järgneb kolme kuu möödumisele teise artiklis 58 osutatud ratifitseerimis-, vastuvõtmis- või heakskiitmiskirja hoiuleandmisest.

2. Seejärel jõustub konventsioon:

a) iga artikli 59 lõikes 1 osutatud riigi või piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsiooni suhtes, kes konventsiooni järgnevalt ratifitseerib, vastu võtab või heaks

kiidab, selle kuu esimesel päeval, mis järgneb kolme kuu möödumisele tema ratifitseerimis-, vastuvõtmis- või heakskiitmiskirja hoiuleandmisest;

b) iga artikli 58 lõikes 3 osutatud riigi või piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsiooni suhtes selle ajavahemiku möödumise järgsel esimesel päeval, mille jooksul võib esitada artikli 58 lõike 5 kohaseid vastuväiteid;

c) sellise territoriaalüksuse suhtes, millele on konventsiooni kohaldamist kooskõlas artikliga 61 laiendatud, selle kuu esimesel päeval, mis järgneb kolme kuu möödumisele kõnealuses artiklis osutatud teate edastamisest.

Artikkel 61 Ühtlustamata õigussüsteeme käsitlevad deklaratsioonid

1. Kui riigil on kaks või enam territoriaalüksust, kus käesoleva konventsiooniga hõlmatud küsimuste käsitlemisel kohaldatakse eri õigussüsteeme, võib riik konventsioonile alla kirjutades, seda ratifitseerides, heaks kiites või sellega ühinedes deklareerida vastavalt artiklile 63, et ta kohaldab käesolevat konventsiooni kõigi oma territoriaalüksuste suhtes või ainult ühe või mõne territoriaalüksuse suhtes, ning võib oma deklaratsiooni igal ajal muuta, esitades uue deklaratsiooni.

2. Igast sellisest deklaratsioonist teatatakse hoiulevõtjale ja täpsustatakse selgesõnaliselt territoriaalüksused, mille suhtes konventsiooni kohaldatakse.

3. Kui riik ei ole käesoleva artikli kohast deklaratsiooni esitanud, kohaldatakse konventsiooni asjaomase riigi kõigi territoriaalüksuste suhtes.

4. Käesolevat artiklit ei kohaldata piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioonide suhtes.

Artikkel 62 Reservatsioonid

1. Iga osalisriik võib hiljemalt konventsiooni ratifitseerimise, vastuvõtmise, heakskiitmise või ühinemise või artikli 61 kohase deklaratsiooni esitamise ajal teha ühe reservatsiooni või mitu reservatsiooni, millele on osutatud artikli 2 lõikes 2, artikli 20 lõikes 2, artikli 30 lõikes 8, artikli 44 lõikes 3 ja artikli 55 lõikes 3. Muid reservatsioone ei ole lubatud teha.

2. Iga riik võib igal ajal enda tehtud reservatsiooni tühistada. Tühistamisest teatatakse hoiulevõtjale.

3. Reservatsioon kaotab kehtivuse lõikes 2 osutatud teatamisele järgneva kolmanda kalendrikuu esimesel päeval.

4. Käesoleva artikli alusel tehtud reservatsioonidel puudub vastastikune mõju; erandiks on artikli 2 lõikes 2 osutatud reservatsioon.

Artikkel 63 Deklaratsioonid

1. Artikli 2 lõikes 3, artikli 11 lõike 1 punktis g, artikli 16 lõikes 1, artikli 24 lõikes 1, artikli 30 lõikes 7, artikli 44 lõigetes 1 ja 2, artikli 59 lõikes 3 ning artikli 61 lõikes 1 osutatud deklaratsioone võib esitada konventsioonile allakirjutamise, selle ratifitseerimise,

vastuvõtmise, heakskiitmise või sellega ühinemise ajal või hiljem ning neid võib igal ajal muuta või tühistada.

2. Deklaratsioonidest, nendes tehtavatest muudatustest ja deklaratsioonide tühistamisest tuleb konventsiooni hoiulevõtjale teatada.

3. Konventsioonile allakirjutamise, selle ratifitseerimise, vastuvõtmise, heakskiitmise või sellega ühinemise ajal esitatud deklaratsioon jõustub samaaegselt konventsiooni jõustumisega asjaomase riigi suhtes.

4. Hiljem esitatud deklaratsioon või deklaratsiooni muutmine või tühistamine jõustub selle kuu esimesel päeval, mis järgneb kolme kuu möödumisele kuupäevast, mil hoiulevõtja sai kätte asjaomase teate.

Artikkel 64 Denonsseerimine

1. Konventsiooni osalisriik võib konventsiooni denonsseerida, teatades sellest kirjalikult hoiulevõtjale. Denonsseerimine võib piirduda konkreetsete territoriaalüksustega sellises riigis, millel on mitu territoriaalüksust ja mille suhtes konventsiooni kohaldatakse.

2. Denonsseerimine jõustub selle kuu esimesel päeval, mis järgneb 12 kuu möödumisele kuupäevast, mil hoiulevõtja asjaomase teate kätte sai. Kui teates on denonsseerimise jõustumiseks ette nähtud pikem ajavahemik, jõustub denonsseerimine nimetatud pikema ajavahemiku möödumisel kuupäevast, mil hoiulevõtja sai teate kätte.

Artikkel 65 Teatamine

Hoiulevõtja teatab Haagi rahvusvahelise eraõiguse konverentsi liikmetele ning muudele riikidele ja piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioonidele, kes on konventsioonile artiklite 58 ja 59 kohaselt alla kirjutanud, selle ratifitseerinud, vastu võtnud, heaks kiitnud või sellega ühinenud:

- a) igast artiklites 58 ja 59 osutatud allakirjutamisest, ratifitseerimisest, vastuvõtmisest ja heakskiitmisest;
- b) artikli 58 lõigetes 3 ja 5 ning artiklis 59 osutatud ühinemistest ja ühinemiste suhtes esitatud vastuväidetest;
- c) konventsiooni jõustumiskuupäeva vastavalt artiklile 60;
- d) artikli 2 lõikes 3, artikli 11 lõike 1 punktis g, artikli 16 lõikes 1, artikli 24 lõikes 1, artikli 30 lõikes 7, artikli 44 lõigetes 1 ja 2, artikli 59 lõikes 3 ning artikli 61 lõikes 1 osutatud deklaratsioonidest;
- e) artikli 51 lõikes 2 osutatud kokkulepetest;
- f) artikli 2 lõikes 2, artikli 20 lõikes 2, artikli 30 lõikes 8, artikli 44 lõikes 3 ja artikli 55 lõikes 3 osutatud reservatsioonidest ja artikli 62 lõikes 2 osutatud tühistamistest;
- g) artiklis 64 osutatud denonsseerimistest.

Selle kinnituseks on täievolilised esindajad käesolevale konventsioonile alla kirjutanud.

Koostatud 23. novembril 2007 Haagis inglise ja prantsuse keeles ühes eksemplaris; mõlemad tekstid on võrdselt autentset ja need on koostatud ühes eksemplaris, mis antakse hoiule Madalmaade Kuningriigi valitsuse arhiivi ning mille tõestatud koopia edastatakse diplomaatiliste kanalite kaudu kõikidele riikidele, kes olid Haagi rahvusvahelise eraõiguse konverentsi liikmesriigid selle kahekümne esimese istungjärgu kuupäeva seisuga, ning kõikidele muudele kõnealusel istungjärgul osalenud riikidele.

I LISA

Artikli 12 lõikes 2 osutatud edastusvorm

KONFIDENTSIAALSUST JA ISIKUANDMETE KAITSET KÄSITLEV MÄRKUS

Konventsiooni alusel kogutud või edastatud isikuandmeid kasutatakse üksnes nendel eesmärkidel, milleks need koguti või edastati. Andmeid töötlev mis tahes ametiasutus tagab kooskõlas oma riigi õigusega andmete konfidentsiaalsuse.

Kooskõlas artikliga 40 ei avalda ega kinnita ametiasutus käesoleva konventsiooni kohaldamisel kogutud või edastatud teavet, kui see võib tema arvates ohustada isiku tervist, turvalisust või vabadust.

Keskasutus on teinud teabe mitteavaldamise otsuse kooskõlas artikliga 40.

1. Taotluse esitanud keskasutus	2. Kontaktisik taotluse esitanud riigis
a. Aadress	a. Aadress (kui see on erinev)
b. Telefon	b. Telefon (kui see on erinev)
c. Faks	c. Faks (kui see on erinev)
d. E-post	d. E-post (kui see on erinev)
e. Viitenumber	e. Keel(ed)

3. Taotluse saanud keskasutus

Aadress

4. Taotleja andmed

- a. **Perekonnanimi (perekonnanimed):**
- b. **Eesnimi (eesnimed):**
- c. **Sünnikuupäev: (pp/kk/aaaa)**

või

- a. **Avalik-õigusliku asutuse nimetus:**

5. Isik(ud), kellele elatist taotletakse või kellele tuleb elatist maksta

- a. **Sama isik nagu punktis 4 nimetatud taotleja**
- b. i. **Perekonnanimi (perekonnanimed):**

Eesnimi (eesnimed):

Sünnikuupäev: (pp/kk/aaaa)

- ii. **Perekonnanimi (perekonnanimed):**

Eesnimi (eesnimed):

Sünnikuupäev: (pp/kk/aaaa)

- iii. **Perekonnanimi (perekonnanimed):**

Eesnimi (eesnimed):

Sünnikuupäev: (pp/kk/aaaa)

6. Kohustatud isiku andmed⁶

- a. **Sama isik nagu punktis 4 nimetatud taotleja**
- b. **Perekonnanimi (perekonnanimed):**
- c. **Eesnimi (eesnimed):**
- d. **Sünnikuupäev: (pp/kk/aaaa)**

7. Käesolevale edastusvormile on lisatud ja selle aluseks on:

- artikli 10 lõike 1 punkti a kohane taotlus**
- artikli 10 lõike 1 punkti b kohane taotlus**
- artikli 10 lõike 1 punkti c kohane taotlus**
- artikli 10 lõike 1 punkti d kohane taotlus**
- artikli 10 lõike 1 punkti e kohane taotlus**
- artikli 10 lõike 1 punkti f kohane taotlus**

---

⁶ Vastavalt konventsiooni artiklile 3 on „kohustatud isik” füüsiline isik, kes on või väidetavalt on kohustatud maksma elatist.

- artikli 10 lõike 2 punkti *a* kohane taotlus
- artikli 10 lõike 2 punkti *b* kohane taotlus
- artikli 10 lõike 2 punkti *c* kohane taotlus

8. Taotlusele on lisatud järgmised dokumendid:

a. Artikli 10 lõike 1 punkti *a* kohaste taotluste puhul ning:

kooskõlas artikliga 25:

- Otsuse täielik tekst (artikli 25 lõike 1 punkt *a*)
- Otsuse kokkuvõte või väljavõte, mille on koostanud päritoluriigi pädev ametiasutus (artikli 25 lõike 3 punkt *b*) (vajaduse korral)
- Dokument, mis tõendab, et otsus on päritoluriigis täidetav; kui otsuse on teinud haldusasutus, dokument, mis tõendab, et artikli 19 lõike 3 nõuded on täidetud, välja arvatud juhul, kui riik on kooskõlas artikliga 57 täpsustanud, et tema haldusasutustes tehtud otsused vastavad alati kõnealustele nõuetele (artikli 25 lõike 1 punkt *b*) või kui kohaldatakse artikli 25 lõike 3 punkti *c*
- Kui kostja ei osalenud päritoluriigi menetluses ega olnud selles esindatud, dokument või dokumendid, millega tõendatakse, et kostjat teavitati nõuetekohaselt menetlusest ja võimalusest oma arvamust avaldada või et kostjat teavitati nõuetekohaselt otsusest ja võimalusest see vaidlustada või see *de jure* või *de facto* edasi kaevata (artikli 25 lõike 1 punkt *c*)
- Vajaduse korral dokument, milles on märgitud võlgnevuse summa ning võlgnevuse arvutamise kuupäev (artikli 25 lõike 1 punkt *d*)
- Vajaduse korral dokument, mis sisaldab asjakohaste arvutuste tegemiseks vajalikke andmeid, kui otsusega nähakse ette automaatne kohandamine indekseerimise abil (artikli 25 lõike 1 punkt *e*)
- Vajaduse korral dokumendid, millest nähtub, millises ulatuses sai taotleja päritoluriigis tasuta õigusabi (artikli 25 lõike 1 punkt *f*)

kooskõlas artikli 30 lõikega 3:

- Elatise maksmise kokkuleppe täielik tekst (artikli 30 lõike 3 punkt *a*)
- Dokument, millega tõendatakse, et elatise maksmise kokkulepe on päritoluriigis täidetav võrdväärselt otsusega (artikli 30 lõike 3 punkt *b*)
- Taotlusele lisatud muud dokumendid (nt artikli 36 lõike 4 kohaselt nõutav dokument):

---

b. Artikli 10 lõike 1 punktide *b*, *c*, *d*, *e*, *f* ja lõike 2 punktide *a*, *b* või *c* kohaste taotluste puhul kooskõlas artikli 11 lõikega 3 tõendavad dokumendid (välja arvatud edastusvorm ja taotlus ise), mis on loetletud järgmistes punktides:

- artikli 10 lõike 1 punkt *b*
- artikli 10 lõike 1 punkt *c*

- artikli 10 lõike 1 punkt *d*
- artikli 10 lõike 1 punkt *e*
- artikli 10 lõike 1 punkt *f*
- artikli 10 lõike 2 punkt *a*
- artikli 10 lõike 2 punkt *b*
- artikli 10 lõike 2 punkt *c*

Nimi: _____ (trükitähtedega)

Kuupäev: _____

Keskasutuse volitatud esindaja (pp/kk/aaaa)

II LISA

Artikli 12 lõikes 3 osutatud teatamisvorm

KONFIDENTSIAALSUST JA ISIKUANDMETE KAITSET KÄSITLEV MÄRKUS

Konventsiooni alusel kogutud või edastatud isikuandmeid kasutatakse üksnes nendel eesmärkidel, milleks need koguti või edastati. Andmeid töötlev mis tahes ametiasutus tagab kooskõlas oma riigi õigusega andmete konfidentsiaalsuse.

Kooskõlas artikliga 40 ei avalda ega kinnita ametiasutus käesoleva konventsiooni kohaldamisel kogutud või edastatud teavet, kui see võib tema arvates ohustada isiku tervist, turvalisust või vabadust.

Keskasutus on teinud teabe mitteavaldamise otsuse kooskõlas artikliga 40.

9. Taotluse saanud keskasutus	10. Kontaktisik taotluse saanud riigis
a. Aadress	a. Aadress (kui see on erinev)
b. Telefon	b. Telefon (kui see on erinev)
c. Faks	c. Faks (kui see on erinev)
d. E-post	d. E-post (kui see on erinev)
e. Viitenumber	e. Keel(ed)

11. Taotluse esitanud keskasutus

_____

Kontaktisik _____

Address

---

12. Taotluse saanud keskasutus väljastab teate taotluse esitanud keskasutuse saadetud edastusvormi (viitenumber _____; kuupäev _____ (pp/kk/aaaa)) kättesaamise kohta _____ (pp/kk/aaaa); edastusvormis käsitletakse järgmise punkti alusel esitatud taotlust:

- artikli 10 lõike 1 punkt *a*
- artikli 10 lõike 1 punkt *b*
- artikli 10 lõike 1 punkt *c*
- artikli 10 lõike 1 punkt *d*
- artikli 10 lõike 1 punkt *e*
- artikli 10 lõike 1 punkt *f*
- artikli 10 lõike 2 punkt *a*
- artikli 10 lõike 2 punkt *b*
- artikli 10 lõike 2 punkt *c*

Taotleja perekonnanimi (perekonnanimed): _____

Selle (nende) isiku(te) perekonnanimi (perekonnanimed),
kellele elatist taotletakse või kellele tuleb elatist maksta:

_____
_____
_____

Kohustatud isiku perekonnanimi (perekonnanimed): _____

13. Taotluse saanud keskasutuse esialgsed toimingud:

- Toimik on täielik ja seda menetletakse
- Vt lisatud aruanne taotluse menetlemisel tehtud edusammude kohta
- Aruanne taotluse menetlemisel tehtud edusammude kohta järgneb hiljem
- Palun esitage järgmine lisateave või järgmised lisadokumendid: _____

Taotluse saanud keskasutus keeldub taotluse menetlemisest, kuna on selgelt tuvastanud, et taotlus ei vasta konventsiooni nõuetele (artikli 12 lõige 8). Põhjused:

on esitatud lisatud dokumendis

esitatakse dokumendis, mis järgneb hiljem

Taotluse saanud keskasutus palub, et taotluse esitanud keskasutus teavitaks teda mis tahes muutusest taotluse menetlemisel.

Nimi: _____ (trükitähtedega) Kuupäev: _____

Keskasutuse volitatud esindaja (pp/kk/aaaa)